

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Centrum školského managementu

Klára Homolová

**Dopady projektů financovaných z OP VK do činností škol a
školských zařízení**

**Impacts of projects funded by the Operational programme
Education for Competitiveness in the activities of schools and
school institutions**

Bakalářská práce

Studijní program: Specializace v pedagogice, školský management

Studijní obor: Školský management

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Hana Žufanová, Ph.D.

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a citovala všechny použité prameny a literaturu. Dále prohlašuji, že bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací.

V Praze dne 2. 5. 2013

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování RNDr. Haně Žufanové, Ph.D, za její cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

.....

podpis

NÁZEV:

Dopady projektů financovaných z OP VK do činností škol a školských zařízení.

AUTOR:

Klára Homolová

KATEDRA:

Centrum školského managementu

VEDOUCÍ PRÁCE:

RNDr. Hana Žufanová, Ph.D.

ABSTRAKT:

Práce přináší souhrnnou informaci o vývoji a struktuře finanční podpory Evropské unie a možnostech jejího využití školami a školskými zařízeními. V další části se zabývá úskalími, se kterými se školy a školská zařízení potýkají při realizaci projektů, financovaných ze strukturálních fondů EU. Závěr práce obsahuje doporučení pro řídicí orgány a náměty pro nová témata ve vzdělávání vedoucích pracovníků škol a školských zařízení.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Evropské fondy, alokace, projekt, nesrovnalosti, nezpůsobilé náklady

TITLE:

Impacts of projects funded by the Operational programme Education for Competitiveness in the activities of schools and school institutions.

AUTHOR:

Klára Homolová

DEPARTMENTS:

School Management Centre

SUPERVISOR:

RNDr. Hana Žufanová, Ph.D.

ABSTRACT:

The work provides comprehensive information on the development and structure of financial support from the European Union and how to use schools and school facilities. The next section deals with the pitfalls with which schools and educational institutions face in the implementation of projects financed from the EU Structural Funds. The conclusion includes recommendations for managing authorities and suggestions for new topics in the training of managers of schools and school facilities.

KEYWORDS:

European funds, allocation, project, discrepancies, ineligible costs

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ.....	3
ABSTRAKT.....	4
KLÍČOVÁ SLOVA.....	4
ABSTRACT	5
OBSAH	6
1 Seznam obrázků	7
2 Seznam tabulek	7
ÚVOD	8
Cíle práce a hypotézy	9
1 Regionální politika EU a programovací období 2007 – 2013	10
1.1 Počátky regionální politiky a historie EU.....	10
2 Fondy EU.....	15
2.1 Operační programy 2007-2013.....	15
2.2 Charakteristiky jednotlivých cílů.....	16
3 Strukturální fondy	21
3.1 Strukturální fondy dle zaměření	22
3.2 Shrnutí teoretické části	44
4 Výzkumná část	45
4.1 Výzkumné metody a nástroje	45
4.2 Analýza dokumentace ŘO OP VK pro příjemce.....	47
4.3 Výstupy z dotazníkového šetření.....	51
4.4 Porovnání zjištění z analýzy materiálů ŘO MŠMT a dotazníkového šetření.....	64
5 Závěry.....	65
5.1 Splnění cílů práce a potvrzení hypotéz.....	65
5.2 Závěry a doporučení	67
6 Seznam použité literatury.....	69
7 Seznam zkratk	72
8 PŘÍLOHY.....	74

1 Seznam obrázků

- Obr. č. 1 Zastoupení kontrolní činnosti u příjemců finanční podpory OP VK
- Obr. č. 2 Oblasti, ve kterých příjemci mají nejvíce problémů
- Obr. č. 3 Krácení finančního plánu
- Obr. č. 4 Důvody krácení finančního plánu projektů
- Obr. č. 5 Oblasti, kde se vyskytují nejčastější chyby
- Obr. č. 6 Nejčastěji se vyskytující problémy
- Obr. č. 7 Oblasti nejvyššího výskytu nesrovnalostí
- Obr. č. 8 Nejčastější důvody vzniku nesrovnalostí
- Obr. č. 9 Nejčastější důvody vzniku chyb
- Obr. č. 10 Dopady projektů do činností škol/ŠZ
- Obr. č. 11 Přínos zapojení škol/ŠZ
- Obr. č. 12 Specifikace přínosů projektů pro školy
- Obr. č. 13 Oblasti, které chtěly školy a školská zařízení prostřednictvím projektů změnit
- Obr. č. 14 Návrhy změn v rámci spolupráce s ŘO
- Obr. č. 15 Zápory projektů
- Obr. č. 16 Splnění účelu

2 Seznam tabulek

- Tabulka č. 1 Příčiny vzniku nesrovnalostí

ÚVOD

MŠMT z rozpočtu kapitoly 333 zabezpečuje financování jednotlivých školských úseků. Největší objem finančních prostředků směřuje do oblasti regionálního školství. V rámci tohoto úseku jsou poskytovány finanční prostředky na tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a svazky obcí a kraji, neinvestiční dotace soukromému a církevnímu školství a plně je zabezpečeno financování přímo řízených organizací.

Od roku 2004 se MŠMT zapojilo do projektů společných programů České republiky a Evropské unie. Jedná se o rozvojové programy spolufinancované z Evropského sociálního fondu v oblasti Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů.¹

Přímé ONIV (ostatní neinvestiční výdaje) je dle školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb.) možné čerpat na úhradu pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do FKSP a na vyplácení náhrady mezd za prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti, dále na úhradu ostatních nákladů vyplývajících z pracovně právních vztahů (např. cestovné, školení, zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání atd.), dále výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky a školní potřeby, pokud jsou dle ŠZ poskytovány bezplatně a výdaje na vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Vzhledem k tomu, že finanční prostředky poskytované z rozpočtové kapitoly MŠMT nejsou k zajištění všech činností spojených s bezproblémovým chodem škol dostačující, mají školy možnost čerpat dotační prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, a to jak v oblasti investic, tak zejména právě na financování oblastí spadajících do ONIV, resp. na procesy financované z ONIV.

Projekty SF EU jsou novým prvkem, obsahují mnoho neznámého a jejich řízení není pro školy jednoduché již ve fázi plánování natož pak při samotné realizaci. V současné době ovšem již školy mají ve velké míře s realizací projektů zkušenosti a také v odborné literatuře, např. Šviráková, Doležal *Řízení projektů*; Bergerová *Jak (ne)úspěšně řešit projekt*; Dvořák *Řízení portfolia projektů: nejlepší praktiky portfolia managementu* a další odborná literatura, kterou uvádím v přehledu na konci práce, mohou nacházet cennou podporu. V rámci realizace těchto projektů se ukázala častá chybovost, a proto jsem si toto téma vybrala pro svoji

---

¹ <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi>

bakalářskou práci. V této práci se zaměřujeme hlavně na projekty v oblasti ONIV, kde je zapojení škol do čerpání finančních prostředků nejvyšší.¹

Cíle práce a hypotézy

Základním cílem práce je ověření, zda projekty OP VK řešené školami a školskými zařízeními jsou skutečně pro jejich činnost přínosem.

Specifickým cílem práce je sestavení přehledu oblastí rozvíjených pomocí projektů, sestavení přehledu chyb při řízení projektů, zmapování četnosti jejich výskytu a pojmenování dopadů těchto chyb.

Téma práce patří do modulu řízení a vztahuje se k tématu evaluace. Jedná se o téma zaměřené na řízení projektů financovaných z ESF pracovníky škol a školských zařízení, z nichž někteří právě řízením těchto projektů sbírají manažerské zkušenosti.

Při stanovení cílů jsem vycházela ze záměrů a principů Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, a to mě vedlo k stanovení následujících cílů i s operačním programem souvisejících hypotéz:

- A. Projekty řešené školami jsou zaměřeny na zajištění plnění cílů kurikulární reformy počátečního vzdělávání.
- B. Projekty významně přispívají ke vzdělávání managementu škol.
- C. Projekty byly přínosem pro rozvoj kompetencí realizačního týmu projektu.
- D. Projekty znamenaly pro školu finanční přínos.
- E. Projekty přispěly ke zlepšení materiálního zázemí škol.

Dokazovat nebo vyvracet výše uvedená tvrzení budu pomocí těchto hlavních otázek:

1. Do jakých oblastí směřují projekty řešené školami?
2. Přispívá financování škol a školských zařízení z OP VK ke vzdělávání managementu škol?
3. Jsou projekty přínosem pro zvýšení kompetencí realizačních týmů?
4. Zlepšila se díky projektům OP VK finanční situace škol?
5. Přispěly projekty ke zlepšení materiálního vybavení škol?

Práce je rozdělena do 5 kapitol, které na sebe navazují. Teoretická část je pojata šířeji pro hlubší proniknutí do problematiky evropské finanční podpory. Zahrnuje informace o vzniku klíčových dokumentů, představí jednotlivé operační programy, operační osy

a podrobněji se zaměřuje na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Druhou část práce tvoří výzkumná část, která se přináší poznatky z námi provedených šetření cílených na projektovou činnost škol a školských zařízení a dopady projektů do činností škol/školských zařízení.

První kapitola má kontextový informativní charakter, obsahuje shrnutí počátků regionální politiky a historie EU. V její úvodní části je nastíněna historie evropské spolupráce a regionální a strukturální politika.

Druhá kapitola pak představuje fondy EU a jednotlivé operační programy v ČR v programovém období 2007 – 2013, včetně možností čerpání finančních prostředků.

Třetí kapitola je věnuje přiblížení Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a jeho prioritám.

Čtvrtá kapitola obsahuje poznatky z provedených výzkumných šetření. Stručně informuje o metodice šetření a vzorcích, na kterých bylo šetření prováděno. Zabývá se problémy a úskalími, které do škol a školských zařízení vnáší čerpání finančních prostředků z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Obsahuje výsledky jak dotazníkového šetření, tak i z analýz materiálů ŘO OP VK informujících o stavu a výsledcích tohoto programu.

Pátá kapitola je shrnutím výzkumných zjištění a jejich zobecněním.

Pro pochopení a komplexní posouzení možností, které jsou v České republice a tedy i školám a školským zařízením dostupné prostřednictvím financí Evropské unie je nezbytné znát základní informace o regionální politice EU a evropských fondech.

1 Regionální politika EU a programovací období 2007 – 2013

1.1 Počátky regionální politiky a historie EU

Počátky regionální politiky Evropské unie spadají hluboko před rok 1993, kdy na základě Smlouvy o Evropské unii, známější jako Maastrichtská smlouva, která navazovala na evropský integrační proces od padesátých let, vznikla Evropská unie. Evropská unie (dále jen „EU“) byla paralelním celkem k Evropským společenstvím bez právní subjektivity, který se od ostatních lišil působností. Evropská unie byla v té době pouze zárodkem politické integrace a nástrojem pro spolupráci v některých oblastech. Lisabonskou smlouvou nahradila

Evropská unie Evropské společenství (ES; dříve Evropské hospodářské společenství), čímž získala právní subjektivitu a také vlastnosti ES – především nadstátnost.²

Hovoří-li se však o historii Evropské unie, uvažují se i předchozí evropské integrační aktivity, jejichž počátek sahá do 50. let 20. století.

Po druhé světové válce se musely evropské státy vypořádat s řadou problémů, v první řadě bylo třeba zabezpečit základní životní potřeby pro obyvatelstvo. Zdůrazňovala se také potřeba „nového ducha“ v protikladu k meziválečnému ekonomickému a politickému nacionalismu. Důsledkem ekonomického nacionalismu byla velmi vysoká cla a jiná tarifní i netarifní opatření (mnohonásobně vyšší než před 1. světovou válkou), která vedla k hospodářské stagnaci, ještě umocněné Velkou hospodářskou krizí. Politický nacionalismus se stal přímou příčinou 2. světové války. Proto lze za jednu z hlavních příčin poválečné evropské integrace označit snahu o překonání nacionalisticky orientovaných státních struktur.

Občané evropských zemí také toužili po volném pohybu po Evropě, který byl mezi světovými válkami velmi omezen. Svobodné podnikání ve spojení se společným trhem mělo zabezpečit dlouhodobý hospodářský růst a sociální stabilitu.

Celkově lze říci, že důvody pro poválečnou Evropskou integraci byly následující:

- zabezpečení míru na Evropském kontinentě
- překonání nacionalisticky orientovaných státních struktur
- umožnění společného trhu jakožto prostředku ke zvyšování hospodářského

blahobytu.

Po uvolňování světové politické situace koncem 50. let se integrační zájmy začaly soustřeďovat na ekonomickou sféru. V roce 1957 byly podepsány takzvané Římské smlouvy (s platností od roku 1958) zakládající Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom). EHS mělo za úkol vytvoření společného trhu a Euratom spolupráci na poli mírového využití jaderné energie. Organizační struktura obou společenství byla založena na stejném principu jako Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO), měla tedy Komisi s výkonnými pravomocemi, Radu ministrů jako legislativní orgán, Parlamentní shromáždění a Soudní dvůr. Od 1. ledna 1958 zahájila svou činnost Evropská investiční banka s ústředím v Lucembursku a taktéž vznikl Hospodářský a sociální výbor s centrálou v Bruselu.

V roce 1967 vstoupila v platnost smlouva o spojení orgánů EHS, Euratomu a ESUO (tzv. Slučovací smlouva), jejich právní subjektivita však nebyla dotčena. Od té doby se tyto tři smlouvy začaly souhrnně nazývat Smlouvy o evropských společenstvích. V roce 1968 byla na

---

² <http://cs.wikipedia.org/wiki/EU>

základě dohody o EHS vytvořena celní unie, tj. odstranění vnitřních cel a zavedení stejného celního tarifu vůči nečlenským zemím, jako mezistupeň ke společnému trhu. Liberalizace obchodu se zemědělskými produkty však postupovala pomaleji.

Dne 22. července 1975 byl zřízen Účetní dvůr a to na základě Smlouvy o finančním hospodaření Společenství. Za sídlo Účetního dvora bylo vybráno Lucembursko. V červnu 1979 proběhly první přímé volby do Parlamentního shromáždění (dnešní Evropský parlament). Na zasedání Evropské rady v Miláně v roce 1985 byl přijat dokument Bílá kniha o opatřeních k dokončení vnitřního trhu do roku 1992, který analyzoval tehdejší situaci v této oblasti a sloužil jako podklad pro budoucí jednání o Jednotném evropském aktu.

Se zlepšující se hospodářskou a sociální situací se začaly množit reformní návrhy, jak dále postupovat v stagnující evropské integraci. Zasedání Evropské rady v Lucemburku vyústila v podepsání Jednotného evropského aktu (JEA), který vstoupil v platnost v roce 1987. JEA představoval do té doby nejvýznamnější zásah do Římských smluv. Jeho hlavním cílem bylo dokončení jednotného vnitřního trhu do roku 1992 a identifikoval překážky, které ještě zbývaly k jeho dovršení:

- fyzické – odstranění kontrol na vnitřních hranicích ES pro osoby, služby, zboží a kapitál
- technické – odstranění rozdílů v předpisech a normách a tedy omezení tzv. netarifních překážek obchodu
- daňové – jednalo se zejména o daňovou harmonizaci, toto téma je dosud nedořešené a velice politicky citlivé

JEA v mnoha oblastech omezil rozhodování na základě jednomyslnosti a více podporoval rozhodování kvalifikovanou většinou (v reakci na rozšíření ES o nové země). JEA zvýšil také pravomoci Evropského parlamentu – jeho souhlas se začal vyžadovat pro přijímání nových členů nebo přidružení. O mnohých aktivitách, které byly do té doby zcela v kompetenci členských států, začalo spolurozhodovat ES – jednalo se například o oblast vědy a výzkumu, životního prostředí a sociální politiky.

V průběhu sedmdesátých a osmdesátých let se Evropská společenství rozrostla o 6 zemí: Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Španělsko a Portugalsko. Německo se sjednocením zvětšilo o bývalé Východní Německo v roce 1990. Jedinou zemí, která opustila ES, bylo Grónsko. Po získání autonomie na Dánsku v roce 1979 se rozhodlo na základě referenda opustit ES v roce 1985. V roce 1985 byla představiteli pěti zemí podepsána Schengenská dohoda, jejímž cílem bylo odstranění kontrol na vnitřních hranicích a spolupráce při ochraně hranic vnějších. Tato dohoda nebyla součástí právního řádu Evropských

společenství, stala se jí až od Amsterdamské smlouvy. Signatářskými zeměmi byly v roce 1985 Německo, Francie, Belgie, Nizozemí a Lucembursko.

V roce 1992 byla podepsána Maastrichtská smlouva, kterou vrcholní evropští představitelé uzavřeli výraznou reformu zakládajících smluv. Ta začala platit 1. 11. 1993. Nově se na evropské úrovni začalo spolupracovat v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a justičních záležitostí. Smlouva změnila název „Evropského hospodářského společenství“ na „Evropské společenství“, protože integrační aktivity spadající pod tuto instituci již přesáhly původní pouze ekonomické záměry. Což ale bylo hlavní, podpisem Maastrichtské smlouvy vznikla Evropská unie, zastřešující všechny existující integrační aktivity. Ty se od Maastrichtské smlouvy začaly dělit do tří hlavních kategorií, čemuž úředníci říkají, že Evropská unie „stojí na třech pilířích“:

- 1. pilíř – Evropské společenství: spadají sem všechny aktivity realizované již před Maastrichtem; mimo jiné politiky zemědělská, obchodní, regionální, sociální aktivity spadající pod další dva pilíře byly zavedeny až Maastrichtskou smlouvou:

- 2. pilíř – Společná zahraniční a bezpečnostní politika
- 3. pilíř – Justice a vnitřní bezpečnost

Na počátku 90. let byl již dokončen projekt vnitřního trhu a mezi evropskými státy panoval konsensus, že by bylo vhodné pokračovat v integraci směrem k hospodářské a měnové unii. Mezi hlavními cíli Maastrichtské smlouvy bylo proto také vytvoření Evropské hospodářské měnové unie a s tím spojené zavedení společné evropské měny.

V průběhu devadesátých let byly uzavřeny některé smlouvy dodnes významně ovlivňující fungování EU. Amsterdamská smlouva přesunula spolupráci v oblasti imigrační politiky, azylové politiky a ochrany menšin ze Třetího pilíře do prvního (tzv. komunitarizace části třetího pilíře), definovala základní práva občanů EU a základní principy společné zahraniční politiky. Schengenské dohody se staly součástí právního systému EU. Smlouva z Nice měla připravit evropské instituce, aby byly i po plánovaném rozšíření akceschopná. Omezila tedy národní veto a přerozdělila počet hlasů v Radě ministrů tak, aby odpovídal počtu obyvatel jednotlivých států.

Po rozpadu Sovětského bloku začaly státy střední a východní Evropy transformovat své centrálně plánované ekonomiky na ekonomiky s tržním hospodářstvím. Evropská unie s nimi uzavírala tzv. Eurodohody, které měly za úkol podporu transformace a spolupráci

institucí. Jako finanční nástroj pomoci byl vytvořen jako první fond PHARE, původně pouze na pomoc Polsku a Maďarsku.³

Současná Evropská unie (EU) je politická a ekonomická unie, kterou od posledního rozšíření v roce 2007 tvoří 27 evropských států s 500 miliony obyvatel (přibližně 7,3 % světové populace).

Evropská unie jako integrační celek vykazuje zásadní rozdíly oproti mezinárodním organizacím, proto je Evropská unie specifickou organizací, jež stojí v jistém smyslu nad členskými státy, které na ni přenesly některé své svrchované pravomoci.

Cílem EU je vytvoření společného trhu a hospodářské a měnové unie, podpora rozvoje a růstu hospodářství, zaměstnanosti, konkurenceschopnosti a zlepšování životní úrovně a kvality životního prostředí. K zabezpečení těchto cílů slouží čtyři základní svobody vnitřního trhu: volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu, a dále společné politiky Evropské unie, například v oblastech hospodářské soutěže, společné vnější obchodní politiky a zemědělství.⁴

Regionální a strukturální politika se stále potýkala s řadou problémů a nedostatků, proto bylo přistoupeno k zásadní reformě pro období let 2000 – 2006. V programovém období 2004 -2006 se v ČR v rámci Cílů 1, 2 a 3 politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie realizovalo 16 programů podpory fondů EU s celkovou alokací zhruba 80 mld. Kč.

Operační programy (OP) Cíle 1 (OP Infrastruktura, OP Průmysl a podnikání, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a Společný regionální operační program) byly financovány ze strukturálních fondů a realizovány ve všech regionech ČR kromě Prahy, protože Cíl 1 směřoval k podpoře růstu regionů s hrubým domácím produktem na obyvatele pod 75 % průměru EU.

Programy Cíle 2 a 3 (Jednotný programový dokument pro Cíl 2, Jednotný programový dokument pro Cíl 3) byly financovány také ze strukturálních fondů, ale byly realizovány v regionech nespádajících pod Cíl 1, v České republice se proto týkaly jen Prahy.⁵

K naplnění cílů regionální a strukturální politiky sloužil Fond soudržnosti a čtyři strukturální fondy: Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský orientační a záruční fond a Finanční nástroj pro podporu rybolovu. Vedle toho byl na podporu hospodářského a sociálního rozvoje a ochranu životního prostředí pro

³ http://cs.wikipedia.org/wiki/Historie_Evropsk%C3%A9_unie

⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/EU>

⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006>

kandidátské země střední a východní Evropy vytvořen nový finanční Nástroj předvstupních strukturálních politik (ISPA) a Sociální předvstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova (SAPARD). Tyto nástroje doplnily program PHARE, který existoval již od roku 1989 a byl určen pro pomoc při transformaci ekonomik Polska a Maďarska. Do roku 1996 byl postupně rozšířen na 13 transformujících se zemí střední a východní Evropy vč. ČR.⁶

Ze zmíněných fondů byly financovány programy zaměřené zejména na zemědělství, zlepšování dopravní sítě a životního prostředí.

2 Fondy EU

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace unijní politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Česká republika získává prostředky z evropských fondů prostřednictvím 26 operačních programů spadajících do tří cílových skupin. Zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v ČR je Národní orgán pro koordinaci (NOK), který funguje v rámci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). Unijní politika hospodářské a sociální soudržnosti má přispívat ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými členskými státy EU a regiony. Slouží ji k tomu fondy EU.

V EU najdeme tři hlavní fondy: dvojici strukturálních fondů Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS) a Evropský rybářský fond.

2.1 Operační programy 2007-2013

V programovém období 2007–2013 má Česká republika v rámci výše uvedených fondů k dispozici 26,7 miliardy eur. K příjemcům evropských dotací prostředky putují prostřednictvím implementační soustavy celkem 26 operačních programů s prioritními osami sledujícími záměry politiky soudržnosti.

Operační programy se v České republice dělí na programy tematické a regionální (cíl Konvergence), programy pro Prahu (Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost) a programy spadající pod cíl Evropská územní spolupráce.

---

⁶ WOKOUN, R., LUKÁŠ, Z., KOUŘILOVÁ, J. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IFEC s.r.o., 2002. 168 s. IBSN 80-86412-18-0, s. 79.

Evropské prostředky se využívají na podporu projektů v oblasti dopravy a dopravní infrastruktury, ochranu životního prostředí, rozvoj měst a obcí, rozvoj cestovního ruchu, rozvoj lidských zdrojů, zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnou správou a samosprávou, rozvoj podnikání, vědu a výzkum, přeshraniční spolupráci atd.⁷

2.2 Charakteristiky jednotlivých cílů

Cíl Konvergence se soustředí na podporu hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských zemí. V Česku se tento cíl týká všech regionů soudržnosti s výjimkou Hlavního města Prahy. Realizuje se prostřednictvím osmi tematických operačních programů s celkovou přidělenou částkou 21,23 miliard eur.

Operační programy jsou dokumenty, které obsahují úvod, zdůvodnění potřeby programu (analýza současné sociální a ekonomické situace v dané oblasti), popis strategie zvolené k odstranění identifikovaných problémů, definici cílů operačního programu, vazbu na ostatní operační programy, vztah k horizontálním tématům, konkretizaci zaměření operačního programu (prioritní osy, oblasti podpory, typy projektů realizovatelných v rámci dané oblasti podpory, vymezení příjemců podpory, monitorovací indikátory apod.), finanční zajištění programu, rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy, popis řízení operačního programu (role institucí zapojených do řízení programu, způsob monitorování, hodnocení, kontrola, publicita) a v neposlední řadě různé přílohy.

OP Doprava - je zaměřený na zkvalitnění infrastruktury a vzájemné propojenosti železniční, silniční a říční dopravy v rámci tzv. transevropských dopravních sítí (TEN-T). Řídícím orgánem je Ministerstvo dopravy ČR – odbor fondů EU. OP byl schválen Evropskou komisí dne 11. prosince 2007.⁸

OP Životní prostředí - je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro životní prostředí ČR. OP byl schválen Evropskou komisí dne 20. prosince 2007.⁹

OP Podnikání a inovace - je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Řídícím orgánem je

⁷ <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/link-dossier/implementacni-struktura-evropskych-fondy-v-cr-a-role-nok-000090>

⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava>

⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. OP byl schválen Evropskou komisí dne 3. prosince 2007.¹⁰

OP Výzkum a vývoj pro inovace - je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání. OP VaVpI spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším českým operačním programem. Řídícím orgánem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. OP byl schválen Evropskou komisí dne 1. října 2008.¹¹

OP Lidské zdroje a zaměstnanost - je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech. Veřejná správa a veřejné služby; Mezinárodní spolupráce; Technická pomoc. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – odbor řízení pomoci z ESF. OP byl schválen Evropskou komisí dne 16. října 2007.¹²

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost - je zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Řídícím orgánem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. OP byl schválen Evropskou komisí dne 12. října 2007.¹³

Integrovaný operační program - je zaměřen na řešení společných regionálních problémů v oblasti infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územního rozvoje. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. IOP byl schválen Evropskou komisí 20. prosince 2012.¹⁴

---

¹⁰ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>

¹¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>

¹² <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>

¹³ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>

¹⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/IOP>

OP Technická pomoc - je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce (NSRR), který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007–2013. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. OP TP byl schválen Evropskou komisí dne 27. prosince 2007. Revize OP byla schválena EK v listopadu 2011.¹⁵

ROP NUTS II Severozápad - je určen pro region soudržnosti Severozápad sestávající z Karlovarského a Ústeckého kraje. Globálním cílem je zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu, jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad. OP byl schválen Evropskou komisí dne 11. prosince 2007.¹⁶

ROP NUTS II Moravskoslezsko - je určen pro region soudržnosti Moravskoslezsko, který je totožný s Moravskoslezským krajem. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko. ROP Moravskoslezsko byl schválen Evropskou komisí 3. prosince 2007.¹⁷

ROP NUTS II Jihovýchod - je určen pro region soudržnosti Jihovýchod sestávající z Jihomoravského kraje a kraje Vysočina. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod. OP byl schválen Evropskou komisí dne 3. prosince 2007.¹⁸

ROP NUTS II Severovýchod - je určen pro region soudržnosti Severovýchod sestávající z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod. OP byl schválen Evropskou komisí dne 3. prosince 2007.¹⁹

ROP NUTS II Střední Morava - je určen pro region soudržnosti Střední Morava sestávající z Olomouckého a Zlínského kraje. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava. OP byl schválen Evropskou komisí dne 3. prosince 2007.²⁰

---

¹⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Technicka-pomoc>

¹⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Severozapad>

¹⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Moravskoslezsko>

¹⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Jihovychod>

¹⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Severovychod>

²⁰ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Morava>

ROP NUTS II Jihozápad - je určen pro region soudržnosti Jihozápad sestávající z Jihočeského a Plzeňského kraje. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad. OP byl schválen Evropskou komisí dne 3. prosince 2007.²¹

ROP NUTS II Střední Čechy - je určen pro region soudržnosti Střední Čechy, který je totožný se Středočeským krajem. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. OP byl schválen Evropskou komisí dne 3. prosince 2007.²²

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl se týká regionů, které nečerpají z cíle Konvergence. V Česku se jedná o dva operační programy pro Hlavní město Praha. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 miliardy eur.²³

OP Praha Konkurenceschopnost - je určen na podporu investičních projektů zaměřených především na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, podporu inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí v Praze. Řídícím orgánem je Magistrát hl. m. Prahy. OP byl schválen Evropskou komisí dne 21. prosince 2007.²⁴

OP Praha Adaptabilita - je určen na podporu neinvestičních projektů zaměřených na vzdělávání, sociální integraci, podporu zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji. Program je určen pouze pro Prahu. Řídícím orgánem je Magistrát hl. m. Program byl schválen Evropskou komisí dne 16. Října 2007.

Cíl Evropská územní spolupráce

Tento cíl se zaměřuje na podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice se týká všech regionů. Na devět operačních programů je v případě Česka vyčleněno 0,39 miliard eur.

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko - Zaměřuje se na podporu přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, rozvoj cestovního ruchu, podporu vzdělání a sociální integrace, zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu a ochranu

²¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Jihozapad>

²² <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Cechy>

²³ <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/link-dossier/implementacni-struktura-evropskych-fondu-v-cr-a-role-nok-000090>

²⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Konkurenceschopnost>

životního prostředí. Řídícím orgánem je Bavorské státní ministerstvo hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie.²⁵

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko - se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu hospodářské spolupráce, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání, kulturních a společenských aktivit, spolupráci územních samospráv a dalších subjektů na obou stranách hranice. OP ČR - Polsko je určen pro české kraje Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, z polské strany jde o regiony jeleniogórsko-walbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzębského a bielsko-bialského. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.²⁶

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko - se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání a sociální integrace, podporu spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií, podporu přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice. Řídícím orgánem je Úřad spolkové vlády Dolního Rakouska.²⁷

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko - se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu budování infrastruktury a poskytování služeb v oblasti vzdělávání a sociální integrace, podporu spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií, podporu přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice. Řídícím orgánem je Saské státní ministerstvo hospodářství a práce.²⁸

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko - se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu zlepšování vzdělávacích a sociálních služeb, podporu spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií, podporu přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice. Řídícím orgánem je Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky.²⁹

---

²⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Cil-3-CR-Bavorsko>

²⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-CR-Polsko>

²⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Rakousko-CR>

²⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Sasko-CR>

²⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-CR-Slovensko>

OP Mezuregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko) - je zaměřen na spolupráci mezi veřejnými orgány a institucemi s charakterem veřejných orgánů na regionální a místní úrovni s cílem výměny a přenosu zkušeností a zajištění společného rozvoje přístupů a nástrojů, které zlepší účinnost politiky regionálního rozvoje. Hlavními oblastmi spolupráce jsou inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a ochrana před riziky. Řídícím orgánem je Conseil Régional Nord - Pas de Calais ve Francii. OP Mezuregionální spolupráce byl schválen Evropskou komisí 11. září 2007.³⁰

OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny) - spadající mezi operační programy v cíli Evropská územní spolupráce. Řídícím orgánem je Amt der Wiener Landesregierung v Rakousku.³¹

Školy a školská zařízení mají v programovém období 2007 -2013 možnost v rámci SF EU čerpat finanční prostředky z regionálních operačních programů (ROP), které jsou cíleny do oblasti vzdělávání. V rámci cíle Evropská územní spolupráce, který se zaměřuje na přeshraniční, mezuregionální a nadnárodní spolupráci mohou být školy a školská zařízení do financování zapojeny jako partneři i jako cílové skupiny.

Největší podíl čerpání finančních prostředků školami a ŠZ spadá do OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, protože tento OP byl cíleně připraven pro počáteční vzdělávání a poskytuje širokospektrální pokrytí potřeb v této oblasti.

3 Strukturální fondy

Jak již bylo výše zmíněno, jsou Strukturální fondy nástrojem politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) k dosahování ekonomické a sociální soudržnosti (koheze) Evropské unie. Prostředky z těchto fondů jsou určeny na pomoc méně rozvinutým regionům, regionům potýkajícím se strukturálními problémy a na podporu adaptace a modernizace politik, systémů vzdělávání a odborné přípravy zaměstnanosti.

Od 1. ledna 2007 odstartovalo v Evropské unii další sedmileté programovací období. V oblasti strukturálních fondů a Fondu soudržnosti došlo v této souvislosti k několika změnám. První změnou je počet strukturálních fondů. V minulém období (2000– 2006) do politiky HSS spadaly čtyři strukturální fondy (Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský

---

³⁰ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/INTERREG-IVC>

³¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Central-Europe>

sociální fond, Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond a Finanční nástroj na podporu rybolovu) a Fond soudržnosti. V současném programovacím období (2007–2013) byl snížen počet strukturálních fondů na dva – Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond + Fond soudržnosti. Zbylé dva fondy se transformovaly v Evropský rybářský fond a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a současně se staly součástí Společné zemědělské politiky.³²

3.1 Strukturální fondy dle zaměření

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) – zaměřuje se na podporu na *investiční projekty*: např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu.

Evropský sociální fond (ESF) – se zaměřuje na podporu *neinvestičních projektů*: např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru.

V období let 2007 – 2013 Česká republika využívá prostředky Evropského sociálního fondu prostřednictvím tří operačních programů: OP Lidské zdroje a zaměstnanost (PO LZZ), OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) a OP Praha-Adaptabilita (OPPA).

---

³² <http://www.euractiv.cz/index.php?id=strukturalni-fondy>

OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.

Program spadá mezi **vícecílové tematické operační programy**. Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v oblastech aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Způsobilým územím je v těchto oblastech proto také Hl. m. Praha. Z fondů EU je pro OP LZZ vyčleněno celkem **1,88 mld. €**, což činí přibližně **7 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů je financování programu navýšeno o dalších 0,33 mld. €.

OP LZZ byl vypracován zejména ve vazbě na Národní strategický referenční rámec České republiky, který vymezuje priority České republiky pro podporu ze strukturálních fondů a Kohezního fondu v období 2007-2013, na Národní program reforem 2005-2008, Strategii hospodářského růstu a další klíčové strategické dokumenty.³³

Globálním cílem OP LZZ je Zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU. Tento cíl zajišťuje realizaci Strategických cílů Národního strategického referenčního rámce 2007-2013 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ a „Konkurenceschopná česká ekonomika“ a je plně v souladu se třetí obecnou zásadou Politiky soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti (Strategické obecné zásady Společenství, 2007-2013) – Více a lepších pracovních míst a se Strategií hospodářského růstu ČR. Prioritní osy uvedené v OP LZZ jsou navrženy tak, aby byly v souladu s problémy, trendy, návrhy řešení a strategiemi obsaženými v Národním strategickém referenčním rámci 2007 - 2013, Strategií hospodářského růstu 2007 - 2013, Národním programem reforem ČR 2005 - 2008, Národním akčním plánem sociálního začleňování 2006-2008, Národním akčním plánem zaměstnanosti 2004-2006, Národním programem přípravy na stárnutí 2003-2007, Strategií Rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku, Strategií podpory dostupnosti a kvality veřejných služeb, Postupu a hlavních směrech reformy a modernizace ústřední státní správy, Koncepci reformy veřejné správy a v dalších základních strategických dokumentech

---

³³ Dokument PDF Ministerstva práce a sociálních věcí Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013, strana 5 Verze červenec 2007, dostupné na www.mpsv.cz

pro oblast zaměstnanosti, sociální politiky, podpory rozvoje lidských zdrojů a modernizace veřejné správy.³⁴

Operační program vymezuje osm základních věcných prioritních os, které pokrývají problematiku adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, zaměstnanosti a zaměstnatelnosti, včetně integrace skupin ohrožených sociálním vyloučením, rovných příležitostí, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost je zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost spadá mezi **vícecílové tematické operační programy**. Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v případě projektů vytvářejících systémový rámec celoživotního učení též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je v této oblasti proto také Hl. m. Praha.

Pro OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost je vyčleněno z **Evropského sociálního fondu 1,83 mld. €**, což činí přibližně **6,8 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost obsahuje **5 prioritních os** rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím **tzv. oblastí podpor**, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. **Prioritní osy jsou následující:**

- Počáteční vzdělávání
- Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
- Další vzdělávání
- Systémový rámec celoživotního učení
- Technická pomoc.

V souladu s Nařízeními a za účelem zajištění jednotného rámce systémových aktivit ESF v oblasti vzdělávání bude využívána kombinace prostředků z Cíle Konvergence a Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Tzv. vícecílovost se týká takových aktivit, u nichž je žádoucí, aby jejich realizace postihla celé území České republiky. Aktivit

---

³⁴ Dokument PDF Ministerstva práce a sociálních věcí Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013, str. 5
Verze červenec 2007, dostupné na www.mpsv.cz

uvedeného systémového charakteru s národním dopadem (např. aktivity vedoucí k propojování počátečního a dalšího vzdělávání) jsou součástí prioritní osy 4a a 4b Systémový rámec celoživotního učení. Projekty, které budou v rámci této osy realizovány, budou systémového charakteru a budou zasahovat počáteční, terciární i další vzdělávání. Výhodou tohoto přístupu je zajištění jednotné realizace a řízení systémových aktivit na území celé republiky.³⁵

Globální cíl OP VK

Globálním cílem OP VK 2007 – 2013 je rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.

Specifické cíle OP VK

Specifické cíle představují cesty, které povedou k naplnění globálního cíle.

Specifickými cíli OP VK jsou:

1. Rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů garantující uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání.
2. Inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.
3. Posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky.
4. Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.

Specifické cíle spadají do rámce prioritní osy NSRR Otevřená, flexibilní a soudržná společnost a Konkurenceschopná česká ekonomika. Všechny specifické cíle tvoří konzistentní celek obsahového návrhu a zaměření prioritních os OP VK.

---

³⁵ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 10, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Pro zajištění jednotného rámce systémových aktivit podpořených z ESF a zaměřených na oblast vzdělávání na celonárodní úrovni bude využívána kombinace prostředků z Cíle Konvergence a Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Jednat se bude zejména o aktivity související s budováním systému vzdělávání jako takového, kdy výstupy těchto aktivit mají dopad na instituce bez ohledu na jejich regionální umístění. Podíl na aktivity financované z Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je zajištěn samostatnou prioritní osou.³⁶

Aktivity podpory OP VK a přehled prioritních os a oblastí podpory³⁷

Prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání

Tato prioritní osa je zaměřena na podporu prvního specifického cíle OP VK, který řeší rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání. Při realizaci prioritní osy je akcentováno respektování rovného přístupu, podpora klíčových kompetencí, zajištění kvality vzdělávání pedagogických pracovníků a zohlednění individuálního nadání každého jednotlivce tak, aby se zvýšila uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce a zároveň bylo dosaženo pozitivního přístupu k dalšímu vzdělávání.

Realizací této prioritní osy bude dosaženo především prostřednictvím dokončení kurikulární reformy a propracování a poskytnutí komplexní metodické podpory pro tvorbu a realizaci vzdělávacích programů a jejich inovaci s nezbytným důrazem na rozvoj klíčových kompetencí žáků. Výraznou roli hraje mimo jiné i síťování škol a podpora partnerství a spolupráce škol, školských zařízení a ostatních institucí se zvláštním zřetelem na trh práce, ale i komunitní rozvoj. Podpořeno je rovněž zapojení českých škol a školských zařízení do mezinárodních projektů. V rámci této prioritní osy jsou specificky podpořeny rovné příležitosti všech, kteří do vzdělávacího systému vstupují, a dále tvorba individuálních vzdělávacích plánů a to rovněž s důrazem na problematiku romského etnika. Důraz je zejména kladen na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a na tvorbu optimálních podmínek pro mimořádně nadané žáky.

V neposlední řadě je výrazně podporováno vytvoření motivujícího systému dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení, dále pak systematická podpora tohoto vzdělávání s důrazem jak na odborné kompetence, tak na kompetence vedoucí ke zvyšování manažerských schopností nutných pro další rozvoj škol a školských zařízení

---

³⁶ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 12, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

³⁷ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 14, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Specifické cíle prioritní osy 1:

1. Zvýšení kvality počátečního vzdělávání.
2. Zlepšení rovných příležitostí dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
3. Zlepšení kompetencí pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

V prioritní ose 1 jsou formulovány čtyři oblasti podpory: ⁴⁸

- 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání.
- 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení.
- 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
- 1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách

Oblast podpory 1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání

V rámci této oblasti podpory musí být podporovány projekty, jejichž aktivity se soustředí převážně na žáky škol a školských zařízení.

Cíle oblasti podpory

Globální cíl je zvýšení kvality počátečního vzdělávání. Specifické cíle:

- Dokončení kurikulární reformy, realizace počátečního vzdělávání založeného na osvojování klíčových kompetencí, univerzálně využitelných pro uplatnění na trhu práce a pro další vzdělávání.
- Rozvoj partnerství a síťování mezi školami a dalšími subjekty, které se zabývají vzděláváním a výchovou.
- Rozvoj informačních aktivit a kariérového poradenství k zajištění profesní orientace, efektivní volby vzdělávací cesty a prevence předčasných odchodů.
- Zajištění kvality ve vzdělávání prostřednictvím zavádění systémů externí a interní evaluace ve vzdělávání a zavádění systémů řízení kvality.³⁸

Podporované aktivity - Globální granty (realizace zahájena 2008 – ukončena do 30.6.2013); Globální granty (realizace zahájena od roku 2011 – ukončena do 30. 6. 2015); Individuální projekty ostatní.³⁹

Typ podpory ⁴⁰

³⁸ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 16, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

³⁹ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 17-18, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Podpora je realizována prostřednictvím:

- a) globálních grantů krajů ČR (decentralizovaný systém podpory), v rámci kterých budou podporovány tzv. grantové projekty;
- b) individuálních projektů ostatních.

Forma a výše podpory

S ohledem na právní formu příjemců je podpora poskytována formou nevratné finanční pomoci (dotace) nebo formou přímého přidělení prostředků. Míra spolufinancování dosahuje 100 % způsobilých výdajů projektu. Míra spolufinancování OP VK z ESF dosáhne 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % prostředků bude hrazeno z národních veřejných zdrojů. Příspěvek z ESF bude tedy kalkulován ve vztahu k celkovým způsobilým veřejným výdajům.

Maximální délka trvání projektu, předkládaného v rámci globálního grantu, jsou 3 roky. Minimální objem finančních prostředků na grantový projekt předkládaný v rámci globálního grantu je 400 000 Kč. Maximální přípustná výše finančních prostředků na grantový projekt je 25 000 000 Kč.

Maximální délka trvání individuálního projektu je stanovena výzvou. Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden individuální projekt ostatní je stanovena ve výzvě. Maximální přípustná výše je upřesněna výzvou.⁴¹

Příjemci v případě podpory globálních grantů je kraj zprostředkujícím subjektem a příjemci jsou školy a školská zařízení; vysoké školy podle zákona č. 111/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů; sdružení a asociace škol; právnické osoby působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství; města, obce a svazky obcí; odborové organizace a organizace zaměstnavatelů, profesní a oborová sdružení; hospodářská komora; zaměstnavatelé, pokud v souladu s předmětem své činnosti poskytují plnění v souvislosti s aktivitami, které mohou být předmětem podpory OP VK, nebo s vytvářením nezbytných podmínek pro takové aktivity; nestátní neziskové organizace.

V případě podpory individuálních projektů ostatních mohou být příjemci, kromě již výše uvedených skupin příspěvkové organizace a organizační složky státu podřízené MŠMT; ústřední orgány státní správy.

V případě, že je příjemcem v globálních grantech nebo v individuálních projektech ostatních základní škola, nesmí být podpořeny takové aktivity v projektech, resp. projekty, které má daná škola jako příjemce financovány již z oblasti podpory 1.4.

---

⁴⁰ Podoba globálních grantů bude vycházet z Nařízení Rady č. 1083/2006, čl. 42 a 43

⁴¹ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 19, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Cílové skupiny

- žáci škol a školských zařízení;
- pracovníci škol a školských zařízení;
- vedoucí pracovníci škol a školských zařízení;
- pracovníci školní inspekce (ČŠI);
- pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání dětí a mládeže a pracovníci organizací působících v oblasti volného času dětí a mládeže.

Žáci škol a školských zařízení musí být v této oblasti podpory primární cílovou skupinou. To znamená, že další cílové skupiny mohou být podpořeny pouze tehdy, pokud v projektu základní (a hodnotou monitorovacích indikátorů největší) cílovou skupinu tvoří žáci škol a školských zařízení. V oblasti podpory 1.1 nejsou cílovou skupinou akademičtí pracovníci VŠ a ostatní pracovníci VŠ, pedagogičtí pracovníci VOŠ a nepedagogičtí pracovníci VOŠ.

Cílová skupina pracovníků školní inspekce (ČŠI) je oprávněnou cílovou skupinou pouze pro Individuální projekty ostatní.

Územní zaměření podpory je určena pro všechny regiony ČR spadající do cíle Konvergence.

Oblast podpory 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami⁴²

Prostřednictvím druhé oblasti podpory jsou podporovány aktivity umožňující individuální přístup podle skutečných potřeb dětí a žáků sociálně znevýhodněných, včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů a vytváření motivujícího vzdělávacího prostředí a podpůrných mechanismů. Rovněž jsou podporovány aktivity zaměřené na zajištění podmínek a tvorbu upravených vzdělávacích programů pro vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním v mateřských školách na základě školních vzdělávacích programů, které však nepodporují segregaci těchto dětí. Speciální pozornost bude věnována prevenci rasismu a xenofobie, podpoře multikulturní výchovy a vzdělávání a to s důrazem na problematiku romského etnika. Výraznější pozornost se dostane vzdělávání dětí cizinců žijících na území ČR, a to rovněž formou jejich předškolní (především jazykové) přípravy. Stejně tak je podpořena oblast rovných příležitostí prostřednictvím zajištění nezbytných aktivit spojených s včasnou péčí o děti se sociokulturním znevýhodněním včetně jejich rodičů tak, aby byly eliminovány případné bariéry těchto dětí ke vstupu a zapojení v rámci vzdělávacího systému.

---

⁴² Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 27, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Cíle oblasti podpory

Globální cíl je zlepšení rovných příležitostí dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Specifické cíle:

- Rozvoj a uplatňování pedagogických metod a forem výuky podporujících rovný přístup ke vzdělávání, a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér rovného přístupu.
- Rozvoj poradenství a asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb.
- Podpora úspěšnosti ve vzdělávání a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.
- Vybudování systému včasné péče o děti se sociokulturním znevýhodněním.
- Prevence rasismu a xenofobie a vzdělávání dětí cizinců žijících na území ČR.

Podporované aktivity, forma a výše podpory a příjemci s výjimkou ČŠI jsou shodné s oblastí podpory 1.1.

Cílové skupiny⁴³

- děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami od 3 let (např. z mateřských škol a přípravných tříd základních škol);
- děti (do 18 let), které předčasně opustily systém počátečního vzdělávání;
- žáci základních a středních škol se speciálními vzdělávacími potřebami a ti žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání;
- děti a žáci, pokud jsou aktivity realizovaného projektu zaměřeny na prevenci sociálně patologických jevů (platí pro IPo) a na vytváření inkluzivního prostředí ve škole (platí pro GG a IPo), školském zařízení pro zájmové vzdělávání a organizacích působících v oblasti volného času dětí a mládeže;
- rodiče dětí a žáků;
- děti a žáci mimořádně nadaní;
- děti a žáci nadaní;
- pracovníci škol a školských zařízení;
- vedoucí pracovníci škol a školských zařízení;
- pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání dětí a mládeže a pracovníci organizací působících v oblasti volného času a zájmového vzdělávání dětí a mládeže
- pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti volného času a zájmového vzdělávání dětí a mládeže.

---

⁴³ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 32, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

V oblasti podpory 1.2 nejsou cílovou skupinou akademičtí pracovníci VŠ a ostatní pracovníci VŠ, pedagogičtí pracovníci VOŠ a nepedagogičtí pracovníci VOŠ. Ve smyslu vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Územní zaměření podpory je určeno pro všechny regiony ČR spadající do cíle Konvergence.

Oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Oblast podpory je proto zaměřena zejména na vytvoření motivujícího prostředí pro další vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení a návaznou podporu tohoto vzdělávání (zvyšování dostupnosti, kvality a atraktivity dalšího vzdělávání pracovníků škol) a to s důrazem jak na odborné kompetence pedagogů potřebné pro realizaci kurikulární reformy, tak na kompetence vedoucí ke zvyšování manažerských schopností nutných pro další rozvoj škol a školských zařízení. Zde je důraz kladen na upevnění znalostí z oblasti řízení a managementu, projektového, finančního a personálního řízení a rovněž na získávání jazykových a ICT dovedností. Součástí bude rovněž metodická podpora výuky cizích jazyků. V této souvislosti je podpořena příprava a vzdělávání ředitelů škol a školských zařízení, dále je podpořena rezortní personální politika ve smyslu rozvoje lidských zdrojů a v neposlední řadě také příprava vhodných pracovníků pro náročné řídicí a metodické funkce na úrovni školy a rozvoj vzdělávacích programů pro řídicí pracovníky škol a školských zařízení. Aktivity dalšího vzdělávání pracovníků škol jsou podporovány informačně i poradensky.

Cíle oblasti podpory ⁴⁴

Globální cíl je určen ke zlepšení kompetencí pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

Specifické cíle:

- Podpora systému a rozmanitých forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a dalších pracovníků škol a školských zařízení, návrh systému kariérního růstu.
- Realizace DVPP podporující rozvoj a zvyšování kompetencí pedagogů. (s důrazem na realizaci kurikulární reformy, výuku cizích jazyků a využívání ICT ve výuce) a řídicích pracovníků škol a školských zařízení.
- Zvýšení dostupnosti, kvality a atraktivity nabídky dalšího vzdělávání pro pracovníky škol.

---

⁴⁴ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 38 - 42, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Podporované aktivity, forma a výše podpory a příjemci s výjimkou ČŠI jsou shodné s oblastí podpory 1.1.

Cílové skupiny jsou pracovníci škol a školských zařízení a vedoucí/řídící pracovníci škol a školských zařízení. V oblasti podpory 1.3 nejsou cílovou skupinou akademičtí pracovníci VŠ a ostatní pracovníci VŠ, pedagogičtí pracovníci VOŠ a nepedagogičtí pracovníci VOŠ. Na základě rozhodnutí Monitorovacího výboru dne 9.12.2008 zahrnuje rovněž učitele mateřských škol. Na základě rozhodnutí Monitorovacího výboru dne 9.12.2008 zahrnuje rovněž vedoucí pracovníky mateřských škol.

Územní zaměření podpory je určeno pro všechny regiony ČR spadající do cíle Konvergence.

Oblast podpory 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách ⁴⁵

V rámci realizace projektů zaměřených na tyto priority budou rozvíjeny nejen znalosti, dovednosti a schopnosti žáků, ale bude rovněž podporován profesní a odborný růst pedagogických pracovníků směřující k tomu, aby byli schopni tyto znalosti, schopnosti a dovednosti u svých žáků úspěšně rozvíjet.

Cíle oblasti podpory

Globální cílem je zvýšení kvality vzdělávání na základních školách.

Specifické cíle:

- Rozvoj finanční, čtenářské a informační gramotnosti žáků a podpora vzdělávání pedagogických pracovníků směřující k tomuto rozvoji.
- Rozvoj jazykových kompetencí žáků a pedagogických pracovníků s využitím moderních metod a technologií.
- Podpora využívání digitálních technologií ve vzdělávání včetně rozvoje informační gramotnosti žáků a pedagogických pracovníků.
- Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků a pedagogů v oblasti matematiky a přírodních věd.
- Rozvoj inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu.

Podporované aktivity

Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblasti čtenářské a informační gramotnosti, podpora vzdělávacích aktivit pedagogických pracovníků.

---

⁴⁵ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 48 - 50, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

Vytváření podmínek pro zvyšování kvality výuky cizích jazyků na základních školách. Zpřístupnění digitálního vzdělávacího obsahu online i offline a podpora rozvoje odpovídajících kompetencí žáků a pedagogických pracovníků Podpora inovativních metod a forem práce zaměřených na rozvoj klíčových kompetencí žáků při výuce matematiky a podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vytváření podmínek pro zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které vedou ke zkvalitnění výuky přírodovědných předmětů, podpora vzdělávacích aktivit pedagogických pracovníků.

Vytváření podmínek pro rozvoj inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vytváření podmínek pro budování finanční gramotnosti žáků, tj. znalostí, dovedností a hodnotových postojů nezbytných pro finanční zabezpečení a aktivní vystupování na trhu finančních produktů a služeb, podpora vzdělávacích aktivit pedagogických pracovníků.

Podpora je realizována prostřednictvím individuálních projektů ostatních při zohlednění článku 11 odst. 3 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 v novelizovaném znění a č. 7 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 v novelizovaném znění.

Forma a výše podpory

S ohledem na právní formu příjemců je podpora poskytována formou dotace. Míra spolufinancování dosahuje 100 % způsobilých výdajů projektu. Míra spolufinancování OP VK z ESF dosáhne 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % prostředků bude hrazeno z národních veřejných zdrojů. Příspěvek z ESF bude tedy kalkulován ve vztahu k celkovým způsobilým veřejným výdajům. Maximální délka trvání projektu bude stanovena výzvou. Minimální i maximální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden individuální projekt ostatní bude stanovena ve výzvě.

Příjemci

Základní školy (právní osoba vykonávající činnost školy a školského zařízení zapsaná ve školském rejstříku). V rámci této oblasti podpory nemohou být podpořeny takové aktivity v projektech, resp. projekty, které má daná škola jako příjemce financovány již z oblasti podpory 1.1, 1.2 nebo 1.3 v podobě grantových projektů nebo individuálních projektů ostatních. V případě, že základní škola realizuje projekt v rámci oblasti podpory 1.4, nemůže se účastnit identických aktivit v rámci projektů jiných příjemců podpory v oblastech 1.1, 1.2 a 1.3 jakožto cílová skupina projektu.

Oblast podpory je opět určena pro všechny regiony ČR spadající do cíle Konvergence.

Oblast podpory 1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách ⁴⁶

V rámci této části prioritní osy 1 jsou podporovány oblasti, které jsou dlouhodobě identifikovány jako nejslabší stránky počátečního vzdělávání v ČR, jsou definovány v rámci SWOT analýzy OP VK a současně je na jejich řešení zaměřena samotná strategie OP VK. Podporou vytipovaných priorit a koncentrací finančních prostředků na ně by mělo dojít k vyřešení klíčových problémů, nebo alespoň k jejich minimalizaci. Mezi vytipované priority, na něž bude soustředěna tato oblast podpory, náleží podpora rozvoje znalostí, schopností a dovedností v oblasti cizích jazyků, matematiky, přírodních věd, informačních a komunikačních technologií (ICT), čtenářské a informační gramotnosti, finanční gramotnosti a podpora inkluzivního vzdělávání.

V rámci realizace projektů zaměřených na tyto priority budou rozvíjeny nejen znalosti, dovednosti a schopnosti žáků, ale bude rovněž podporován profesní a odborný růst pedagogických pracovníků směřující k tomu, aby byli schopni tyto znalosti, schopnosti a dovednosti u svých žáků úspěšně rozvíjet.

Cíle oblasti podpory

Globálním cílem je zvýšení kvality vzdělávání na středních školách a konzervatořích.

Specifické cíle jsou:

- Rozvoj matematické, čtenářské a informační gramotnosti žáků.
- Rozvoj jazykových kompetencí žáků a pedagogických pracovníků s využitím moderních metod a technologií.
- Podpora využívání digitálních technologií ve vzdělávání včetně rozvoje informační gramotnosti žáků a pedagogických pracovníků.
- Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků a pedagogů v oblasti finanční gramotnosti a přírodních věd.
- Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků a pedagogů v oblasti odborných kompetencí.
- Rozvoj inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu.
- Podpora kvality výuky ve třídě.

Podporované aktivity

Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblasti čtenářské a informační gramotnosti. Vytváření podmínek pro zvyšování kvality výuky cizích

---

⁴⁶ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 50-57, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

jazyků na středních školách. Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblasti ICT gramotnosti. Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblasti matematické gramotnosti. Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblasti přírodovědné gramotnosti. Vytváření podmínek pro rozvoj inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností v oblasti finanční gramotnosti. Podpora rozvoje odborných kompetencí. Podpora pedagogických pracovníků při zavádění získaných znalostí a nových výukových metod.

Podpora je realizována prostřednictvím individuálních projektů ostatních. Forma a výše podpory je shodná s oblastí podpory 1.4.

Příjemci a cílové skupiny

Příjemci jsou střední školy (právnícká osoba vykonávající činnost školy a školského zařízení zapsaná ve školském rejstříku).

V rámci této oblasti podpory nemohou být podpořeny takové aktivity v projektech, resp. projekty, které má daná škola jako příjemce financovány již z oblasti podpory 1.1, 1.2 nebo 1.3 v podobě grantových projektů nebo individuálních projektů ostatních.

Cílové skupiny jsou žáci SŠ a pedagogičtí pracovníci SŠ.

Prioritní osa č. 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

Prioritní osa 2 naplňuje druhý specifický cíl OP VK a je zaměřena na modernizaci terciárního vzdělávání, včetně zatraktivnění systému vyššího odborného vzdělávání. Prioritní osa se dále zaměřuje na zatraktivnění oblasti výzkumu a vývoje a upevnění partnerství a sítí mezi veřejným a soukromým sektorem.

Globálním cílem prioritní osy 2 jsou inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.

Specifické cíle prioritní osy 2

1. Zkvalitnění vzdělávání na vyšších odborných školách.
2. Zvýšení kvality a prohloubení diverzifikace vysokých škol s důrazem na požadavky znalostní ekonomiky.
3. Zkvalitnění personálního zabezpečení výzkumu a vývoje včetně zlepšení odborné přípravy a podmínek pracovníků a využití vhodných motivačních a propagačních nástrojů.

4. Posílení vztahů mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými institucemi a subjekty soukromého sektoru a veřejné správy (včetně propagačních aktivit).

V prioritní ose 2 jsou formulovány čtyři oblasti podpory:

- 2.1 Vyšší odborné vzdělávání
- 2.2 Vysokoškolské vzdělávání
- 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
- 2.4 Partnerství a sítě,

S ohledem na skutečnost, že v této prioritní ose námi sledované školy a školská zařízení nemohou být příjemci, nerozvádíme tuto osu již podrobněji.

Prioritní osa č. 3: Další vzdělávání⁴⁷

V rozvinutých ekonomikách představuje vzdělanost a flexibilita klíčovou konkurenční výhodou jak pro jednotlivce, tak udržitelný rozvoj celé společnosti. Znalosti a dovednosti osvojené v procesu počátečního vzdělávání v důsledku rychlých technologických a dalších změn již nestačí a celoživotní učení spojené s doplňováním, zvyšováním nebo změnou kvalifikace se stává nezbytností.

Globálním cílem prioritní osy 3 je posílit adaptabilitu a flexibilitu lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky.

Specifické cíle prioritní osy 3 jsou usnadnění individuálního přístupu obyvatel ČR k dalšímu vzdělávání a zvýšení jejich motivace k celoživotnímu učení; Prohloubení nabídky dalšího vzdělávání a posílení informovanosti o nabídce dalšího vzdělávání.

V prioritní ose 3 jsou formulovány dvě oblasti podpory:

- 3.1 Individuální další vzdělávání
- 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Oblast podpory 3.1 – Individuální další vzdělávání

Podpora dalšího vzdělávání se orientuje i na jednotlivce, kteří chtějí sami převzít zodpovědnost za svoji uplatnitelnost na trhu práce a lepší zaměstnatelnost. V rámci této oblasti podpory je podpořeno další vzdělávání obyvatel v obecných kompetencích s důrazem

---

⁴⁷ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 103-112, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

na posílení vzdělané, konkurenceschopné společnosti, uplatnitelné na trhu práce. Důraz je kladen na zvýšení stupně vzdělání jednotlivce stejně jako na rozšíření či změnu jeho stávající kvalifikace. V souladu se SWOT analýzou OP VK, kde byla indikována jako problematická znalost cizích jazyků, ovládání informačních technologií a obecně i nízká úroveň podnikatelských dovedností, jsou aktivity této oblasti podpory především zaměřeny na tvorbu vzdělávacích modulů, které by tyto obecné kompetence podpořily na národní úrovni. Jednou z aktivit oblasti podpory je rovněž propagace a stimulace individuálního vzdělávání jako jedné ze součástí dalšího vzdělávání a jako hodnoty, kterou člověk v průběhu svého života získává. Cílem je tedy dosáhnout posunu v přijímání dalšího vzdělávání jako priority.

Cíle oblasti podpory

Globálním cílem je usnadnění individuálního přístupu obyvatel ČR k dalšímu vzdělávání a zvýšení jejich motivace k celoživotnímu učení.

Specifické cíle jsou: Zvýšit kvalitu obecných a odborných kompetencí obyvatel ČR; Zvýšit motivaci a posílit aktivní postoj jednotlivců k dalšímu vzdělávání.

Podporované aktivity

Podpořit vzdělávání v oblasti obecných a odborných kompetencí. Stimulovat poptávku po individuálním vzdělávání ze strany jednotlivců a prohloubit obecnou informovanost o významu a možnostech dalšího vzdělávání. Vytvořit vzdělávací moduly zaměřené na podporu obecných kompetencí (jazykové dovednosti, IT dovednosti, podpora podnikatelských dovedností). Akce na podporu propagace dalšího vzdělávání jednotlivců v oblasti odborných a obecných kompetencí. Podpořit kvalitu informačních a poradenských služeb o individuálním dalším vzdělávání.

Podpora je realizována prostřednictvím individuálních projektů ostatních nebo národních a je poskytována formou nevratné přímé pomoci (dotace) na způsobilé výdaje až do výše 100 % viz předchozí osy. V této oblasti podpory je možné v rámci každého podpořeného projektu financovat aktivity, které svojí povahou spadají do ERDF. Výše celkových způsobilých výdajů projektu (tzv. křížové financování) je upřesněna výzvou. Maximální délka trvání projektu je stanovena ve výzvě. Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden individuální projekt národní je stanovena ve výzvě. Maximální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na projekt je stanovena výzvou.

Příjemci jsou MŠMT; organizace nebo sdružení organizací působících v oblasti dalšího vzdělávání se zkušeností se stimulací poptávky po dalším vzdělávání; vysoké školy; hospodářská komora; nestátní neziskové organizace; školy a školská zařízení); vzdělávací instituce, včetně právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení

zapsaných v školském rejstříku; sdružení a asociace škol); města, obce a svazky obcí; MPSV a jeho příspěvkové organizace; MMR a jeho příspěvkové organizace.

Cílové skupiny jsou jednotlivci – občané s trvalým pobytem v ČR.

Územní zaměření podpory je určeno pro všechny regiony ČR spadající do Cíle Konvergence.

Oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Nabídka v rámci trhu dalšího vzdělávání je v současné době charakteristická svým okamžitým a krátkodobým zaměřením, neřeší tedy strategické potřeby trhu práce ani jednotlivců pro uplatnění se na trhu práce. Také rozvoj distančních forem vzdělávání není dostatečně rychlý. Z tohoto důvodu je tato oblast podpory zaměřena na aktivity, které zlepšují kvalitu a rozsah nabídky v oblasti dalšího vzdělávání a více by rovněž měl být věnován důraz samotnému propojení provázanosti dalšího a počátečního vzdělávání. Realizaci vzdělávacích aktivit v oblasti podpory 3.2 upřesňuje příloha č. 5 Prováděcího dokumentu OP VK.

Cíle oblasti podpory

Globálním cílem je prohloubení nabídky dalšího vzdělávání a posílení informovanosti o nabídce dalšího vzdělávání.

Specifické cíle jsou: Podpořit kvalitu a rozsah nabídky v oblasti dalšího vzdělávání; Podpořit provázanost dalšího vzdělávání s vzděláváním počátečním.

Podporované aktivity

Globální granty - Podpora provázanosti dalšího vzdělávání s počátečním vzděláváním vytvářením vzdělávacích modulů. Podpora vzdělávací nabídky v oblasti dalšího vzdělávání - rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých ve školách a dalších vzdělávacích institucích. Vzdělávání pedagogů, lektorů, řídicích a organizačních pracovníků škol a dalších vzdělávacích a poradenských středisek působících v oblasti specializačního vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství. Poradenství a metodická pomoc při zavádění moderních a inovativních vzdělávacích technologií a metod (pro organizace působící v oblasti specializačního a dalšího vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj).

Individuální projekty národní - Budování odborných kapacit vzdělávacích a poradenských sítí (národních a nadregionálních) působících v oblasti environmentálního specializačního vzdělávání, environmentálního poradenství a vzdělávání pro udržitelný rozvoj prostřednictvím vzdělávání pedagogů, lektorů, poradců a řídicích a organizačních pracovníků a tvorbou či inovací vzdělávacích a poradenských programů a metodik. Podpora vzdělávací

nabídky v oblasti dalšího vzdělávání – rozvoj programů dalšího vzdělávání ve školách, které přispějí k provázanosti počátečního a dalšího vzdělávání. Rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství s cílem rozšířit nabídku programů dalšího vzdělávání a poskytnout metodickou podporu při jejich realizaci.

Typ podpory

Podpora je realizována prostřednictvím:

- a) globálních grantů krajů ČR (decentralizovaný způsob podpory), v rámci kterých budou podporovány tzv. grantové projekty;
- b) individuálních projektů národních (centralizovaný způsob podpory).

Forma a výše podpory

Globální grant - Maximální délka trvání projektu, předkládaného v rámci globálního grantu, jsou 3 roky. Minimální objem finančních prostředků na projekt, předkládaný v rámci globálního grantu, je 400 000 Kč. Maximální přípustná výše finančních prostředků je 25 000 000 Kč.

Individuální projekt - Maximální délka trvání projektu je stanovena výzvou. Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden individuální projekt národní je stanovena výzvou. Maximální přípustná výše je upřesněna výzvou.

Příjemci

V případě podpory globálních grantů je kraj Zprostředkujícím subjektem a předkladateli grantových projektů, resp. příjemci jsou vzdělávací instituce včetně právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zapsaných ve školském rejstříku; vysoké školy; nestátní neziskové organizace; hospodářská komora; města, obce a svazky obcí.

V případě podpory individuálních projektů národních jsou příjemci: MŠMT; MŽP.

Cílové skupiny jsou: lektori; pracovníci vzdělávacích institucí; účastníci dalšího vzdělávání; orgány veřejné správy působící v oblasti školství.

Územní zaměření podpory je určeno pro všechny regiony ČR spadající do Cíle Konvergence.

Prioritní osa č. 4a - Systémový rámec celoživotního učení (cíl Konvergence) a Prioritní osa č. 4b – Systémový rámec celoživotního učení (cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)⁴⁸

Prioritní osy 4a a 4b se zaměřují na aktivity, jejichž výstupy budou tvořit komplexní části vzdělávacího systému České republiky, a to bez ohledu na regionální umístění institucí, kterých se výstupy týkají. Aktivity tohoto druhu jsou tzv. národní systémové aktivity.

Prioritní osa 4a zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Konvergence. Prioritní osa 4b zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

V prioritních osách 4a a 4b je formulována jedna oblast podpory:

Oblast podpory 4.1 – Systémový rámec celoživotního učení

Cílem prioritních os 4a a 4b je realizace národních systémových aktivit dotýkajících se všech výše uvedených věcných priorit, a to na území celé ČR včetně území hlavního města Prahy. Jedná se o specifické víceúčelové prioritní osy vytvořené za účelem podpory a financování aktivit podporujících budování systému na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání.

Oblast podpory 4.1 je zaměřena na vytvoření systémového rámce, prostřednictvím kterého jsou podpořena provázaná systémová řešení ve všech oblastech vzdělávání, výzkumu a vývoje v České republice. Systémový rámec podporuje takové aktivity a řešení, která není možné efektivně realizovat pomocí individuální podpory jednotlivých institucí či jejich sdružení, ale vyžadují koordinaci na centrální úrovni.

Podpora systémového rámce celoživotního učení je zaměřena na vyhodnocení a nastavení propojeného systému řízení vzdělávací soustavy v ČR, zvýšení míry efektivity vynakládaných finančních prostředků zejména ve vztahu ke kvalitě a vymezení hlavních principů pro fungování vzdělávacího systému až na úrovni věcných záměrů potřebných legislativních změn.

Takto definovaný rámec je:

- na úrovni počátečního vzdělávání zaměřen na dokončení a osvětlení reformy prostřednictvím tvorby, inovace a realizace školních vzdělávacích programů. Zkvalitnění vzdělávacího systému bude realizováno prostřednictvím podpory rozvoje klíčových kompetencí žáků, studentů a učitelů pro 21. století, systému monitorování, externího a vlastního hodnocení škol, podpory moderního přístupu učitelů k žákům

---

⁴⁸ Prováděcí dokument OP VK verze platná k 13.12.2012, str. 117-122, stran 171, dostupné na <http://www.msmt.cz/file/26181>

a žáků k sobě navzájem a současně zvýšením efektivity vynakládaných finančních prostředků.

- na úrovni terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje usiluje o vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast terciárního vzdělávání, zvýšení efektivity rozhodování a řízení a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumné a vývojové činnosti.
- na úrovni dalšího vzdělávání vytváří ucelený systém dalšího vzdělávání, ve kterém jsou vymezeny kompetence a odpovědnosti jednotlivých institucí, je koncipována národní politika dalšího vzdělávání a je usilováno o vytvoření efektivně fungujícího trhu v této oblasti.

Návazným cílem je propojení systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání. Podstatné aktivity v rámci těchto prioritních os směřují jak k rozpracování specifických systémových otázek pro jednotlivé fáze celoživotního vzdělávání v jejich kontextu, tak k provázání jednotlivých vzdělávacích úrovní a vytvoření dostupného a současně propojeného systému celoživotního učení s jednotnými parametry v oblasti kvality a hodnocení, financování vzdělávání a dále průřezových témat s přímou vazbou na podporu konkurenceschopnosti ekonomiky ČR, např. podpora environmentálního, technického a podnikatelského vzdělávání.

Cíle oblasti podpory

Globálním cílem je vytvoření moderního, kvalitního, nediskriminačního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení, které umožní rozvíjet potenciál každého jednotlivce v kontextu globálních výzev a konkurenceschopnosti ČR.

Specifické cíle jsou:

1. Vytvoření provázaného systému řízení, financování a podpory vedoucí k zvyšování kvality činností ve všech oblastech vzdělávání.
2. Vytvoření systému podporujícího zvýšení kvality počátečního vzdělávání.
3. Vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast terciárního vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumné a vývojové činnosti.
4. Dokončení ucelené koncepce, systémového a institucionálního rámce dalšího vzdělávání a zajištění jeho propojení s počátečním vzděláváním.

Podporované aktivity

Optimalizace systému financování vzdělávání; Vývoj systému inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice; Dobudování a realizace systému hodnocení kvality

poskytovaného vzdělávání; Analýza stavu vzdělávání na národní popř. krajské úrovni a v mezinárodním kontextu; Vytváření a zavádění vlastního hodnocení všech druhů škol a školských zařízení; Informování široké veřejnosti o úloze a cílech reformy ve vzdělávání.

Vytvoření souboru kritérií a nástrojů k zjišťování míry dosažení klíčových kompetencí u žáků v počátečním vzdělávání (včetně zájmového a neformálního vzdělávání); Posílení systému informací o vzdělávacích možnostech; Identifikace faktorů ovlivňujících uplatnění absolventů středních a vysokých škol na trhu práce a formulace doporučení pro vzdělávací politiku k eliminaci nepříznivých faktorů; Rozvoj kariérového poradenství ve školách na systémové úrovni, včetně vyhledávání žáků a studentů ohrožených nesprávnou volbou nebo předčasným odchodem ze systému vzdělávání a osvětové a informační činnosti směřující k žákům a rodičům zaměřené na racionalizaci volby další vzdělávací cesty; Vytváření a ověřování ŠVP na pilotních školách, včetně zpracování výsledků a jejich komplexní využití; metodická, osvětová a informační podpora kurikulární reformy; Vývoj, realizace a podpora centrálně řízených evaluačních procesů při ukončování vzdělávání na středních školách; Zavádění a pilotní ověřování programu a organizačních forem práce, které pozitivně ovlivní školní prostředí; Vytvoření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, rozvoj kompetencí pedagogů a pracovníků pracujících s dětmi a mládeží; Další vzdělávání a podpora pedagogických pracovníků škol a školských zařízení s důrazem na realizaci kurikulární reformy, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity vzdělávání; Rozvoj klíčových kompetencí dětí a mládeže v neformálním a zájmovém vzdělávání; Budování a pilotní ověření systému včasné péče pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí; Vytvoření systému asistenčních služeb podle forem a druhů poskytované podpory ve školství ČR; Inovace systému řízení institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumu a vývoje; Návrh a ověření systému podpory projektového řízení v institucích terciárního vzdělávání a výzkumných a vývojových institucích; Návrh a ověření systému podpory podnikání a podnikatelského přístupu a inovačních řešení v institucích terciárního vzdělávání a ve výzkumu a vývoji. Návrh a ověření systému hodnocení kvality terciárního vzdělávání a výzkumu a vývoje. Návrh a ověření systému účinné podpory technických a přírodovědných oborů včetně odborné a výzkumné činnosti mládeže; Návrh a ověření systému kontroly, uplatnění auditů a řízení rizik v prostředí akademických práv a svobod ve vazbě na sladění pravomocí a odpovědností Sdílení dobré praxe ve vytváření vnitřní legislativy v institucích terciárního vzdělávání.

Vytváření komplexního systému dalšího vzdělávání v ČR; Vytvoření a pilotní ověření výchovně-vzdělávacích programů v zařízeních ústavní a ochranné výchovy ve školství.

Vytvoření a doplnění základních diagnostických a intervenčních nástrojů pro síť školních poradenských zařízení v ČR; Rozvoj systému poradenských služeb ve školách, nové přístupy v systému poradenských služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami; Vytváření podpůrných systémů pro další vzdělávání na národní úrovni (např. poradenství, informační a monitorovací systémy); Vytváření mechanismů, které povedou k propojení systémů počítačového, terciárního a dalšího vzdělávání; Rozvoj a využití národní soustavy kvalifikací. Rozvoj a vytváření systému uznávání výsledků předchozího vzdělávání; Vybudování a realizace podpůrných systémů na regionální i národní úrovni, a to především formou aktivizačních programů, poradenství, informačních systémů týkajících se již existujících možností neformálního vzdělávání; Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání na celostátní a krajské úrovni ve školském systému.

Typ podpory – podpora je realizována prostřednictvím individuálních projektů národních (centralizovaný typ podpory).

Forma a výše podpory

Podpora je poskytována formou přímého přidělení prostředků. Míra spolufinancování dosahuje výše 100 % způsobilých výdajů projektu. Míra spolufinancování OP VK z ESF dosáhne 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % prostředků bude hrazeno z národních veřejných zdrojů. Příspěvek z ESF bude tedy kalkulován ve vztahu k celkovým způsobilým veřejným výdajům. V této oblasti podpory je možné v rámci každého podpořeného projektu financovat aktivity, které svojí povahou spadají do ERDF. Výše celkových způsobilých výdajů projektu (tzv. křížové financování) bude upřesněna výzvou. Výše dotace bude vždy propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektů. Maximální délka trvání projektu není omezena. Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na projekt bude upřesněna výzvou. Maximální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na projekt bude upřesněna výzvou.

Příjemci - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Česká školní inspekce.

Cílové skupiny - žáci škol a školských zařízení, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a ti žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání; děti a mládež – účastníci zájmového a neformálního vzdělávání; děti se speciálními vzdělávacími potřebami z mateřských škol a přípravných tříd základních škol; děti s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou; rodiče dětí a žáků se sociálním znevýhodněním; pracovníci škol a školských zařízení; pracovníci NNO pracující s dětmi a mládeží; vedoucí pracovníci škol a školských zařízení; studenti vyšších odborných škol a vysokých škol; zájemci o studium na VOŠ a VŠ; absolventi VOŠ a VŠ do 10 let od ukončení studia; zaměstnanci

vysokých škol, vyšších odborných škol a výzkumných a vývojových institucí; účastníci dalšího vzdělávání; instituce poskytující další vzdělávání; instituce poskytující poradenství pro oblast dalšího vzdělávání; orgány veřejné správy působící v oblasti školství.

Územní zaměření podpory - Oblast podpory respektuje víceúčelové zaměření individuálních projektů národních, které zasahují jak území cíle Konvergence, tak území cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Aktivity oblasti podpory jsou realizovány v souladu s časovým vymezením programového období 2007 – 2013 (resp. 2015). V případě vyčerpání alokovaných finančních prostředků na oblast podpory bude realizace aktivit ukončena již před tímto termínem.

Prioritní osa č. 5 (a, b): Technická pomoc (cíl Konvergence, cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)

Oblasti podpory:

- 5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
- 5.2 Informovanost a publicita programu
- 5.3 Absorpční kapacita subjektů implementujících program

Tato osa je určena na zajištění implementace operačního programu, tj. zajištění materiálních, finančních a personálních podmínek pro činnost řídicího orgánu a zprostředkujících subjektů.

3.2 Shrnutí teoretické části

Teoretická část je zaměřena na zmapování možností čerpání finančních prostředků v rámci strukturálních fondů EU v České republice v programovém období 2007 – 2013 a primárně pak na možnosti čerpání dotačních prostředků pro školy a školská zařízení, konkrétně na OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

V rámci čerpání finančních prostředků z Evropské unie se školy zapojily do prioritních os č. 1 a 3, které jim toto čerpání umožnily a byly cíleny právě do oblastí vzdělávání a kurikulární reformy. Používání šablon školám čerpání ulehčilo a zjednodušilo, ale na druhé straně s sebou pro školy přineslo i spoustu chyb a problémů. Z tohoto důvodu se ve své práci, zejména v její výzkumné části zabýváme oblastí vzniku nesrovnalostí chybami při realokaci projektů OP VK.

4 Výzkumná část

4.1 Výzkumné metody a nástroje

K naplnění stanovených cílů jsme provedli výzkum, neboť výzkum snižuje **nevědomost** lidstva. Odstraňuje nesprávné, neúplné anebo nedokonalé poznání jevů. Odhaluje jejich více či méně skryté stránky. Výzkum je tedy způsob „zmoudření“ lidí. (GAVORA, P.; 1999.)

K získání relevantních informací dokládajících či vyvracejících námi stanovené hypotézy jsme ve výzkumné části práce zvolili dotazníkové šetření provedené ve školách a školských zařízeních, které jsou řešiteli projektů OP VK a analytické metody, které byly aplikované na dokumentaci vztahující se k projektům realizovaných v rámci OP VK. Výzkumná část práce je založena na datech z dotazníkového šetření vztahujícího se k projektům řešeným školami a školskými zařízeními v rámci OP VK a analýzami dokumentů OP VK vztahujících se k prioritním osám, ve kterých jsou řešiteli zejména školy poskytující počáteční vzdělávání a školská zařízení (výzev jednotlivých prioritních os a projektových dokumentů).

Podstatou dotazníku je zjištění dat a informací o respondentovi, ale i jeho názorů a postojů k problémům, které dotazujícího zajímají. Na rozdíl od některých jiných technik je používána forma *písemných odpovědí* na položené otázky. (PELIKÁN, J.; 2011.)

Dotazníkové šetření prostřednictvím dotazníku, viz Příloha č. 1, bylo provedeno na vzorku 1000 základních škol a školských zařízení zapojených do projektů v rámci OP VK. Dotazník byl připraven pro respondenty k vyplnění on-line nebo v elektronické podobě k zaslání emailem. Dotazník byl rozeslán ve dvou fázích s rozpětím měsíce. V první fázi bylo obesláno 500 základních škol a školských zařízení, což je přibližně 12 % základních škol evidovaných ve školském rejstříku, návratnost v této fázi však byla pouze 7 %, Následně bylo obesláno dalších 500 škol a školských zařízení. Celková návratnost dotazníků z obou fází činila 14,3 %.

Celkem jsme oslovili 938 základních škol a 62 školských zařízení. Na tyto školy jsme přes GOOGLE DOCS rozeslali dotazník. Vyplněných dotazníků bylo vráceno celkem 143, z toho 135 ze základních škol a 8 školských zařízení, z nichž však pouze dvě zařízení byla řešiteli projektů OP VK (projekty, které řešily nebyly financovány z OP VK, ale jednalo se o speciální program rozvojových projektů vyhlášený v rámci rozpočtové kapitoly MŠMT 333). Dále nám e-mailem přišlo 16 odpovědí ředitelů, že daný dotazník nebudou vyplňovat

z důvodu nedostatku času. 87 dotazníků se vrátilo z důvodu nedoručitelnosti. Překvapující pro nás byla odpověď vedení jedné základní školy, ve které bylo uvedeno, že veškerá šetření, výzkumy, praxe apod., která probíhají ve škole, musí mít podle vnitřní směrnice podloženy dokladem o studiu a písemnou žádostí vedoucího práce, studijního oddělení apod., a máme toto potvrzení obratem dodat.

Pro zpracování výstupu z dotazníkového šetření bylo vhodných celkem 131 dotazníků. V případě, že data z obdržených dotazníků byla neúplná nebo nedostatečná, kontaktovali jsme za účelem doplnění dat respondenty doplňujícím e-mailem nebo telefonicky.

Dotazník obsahoval celkem 14 uzavřených a polouzavřených otázek a byl zaměřen na základní charakteristiku škol a školských zařízení, dotační programy, personální zajištění vedení projektů, typy kontrol, nejčastější chyby a nesrovnalosti v projektech a důvody jejich vzniku a dále na přínosy, klady a zápory realizace projektů OP VK.

Jak již bylo zmíněno, v práci je používána výzkumná metoda dotazníkového šetření a dále porovnání a škálování s využitím Likertovy škály, která se používá na měření postojů a názorů lidí. Skládá se z výroků a stupnice. Na stupnici respondent vyjádřil stupeň svého souhlasu, resp. nesouhlasu s výrokem (ano, spíše ano, ne, spíše ne, nevím). Jednotlivým polohám bylo přiřazeno číslo na stupnici od 1 do 5.

Tyto položky jsou sestaveny tak, že všechny (nebo jejich okruh) mapuje určitý základní postoj. Dotazovaný jedinec pak reaguje na každou z uvedených položek tak, že vyjadřuje určitou míru souhlasu, nebo nesouhlasu s touto dílčí položkou. (PELIKÁN, J.; 2011.)

S přiřazenými hodnotami se dále matematicky pracovalo, což sloužilo pro kvantitativní vyhodnocení škál. Výzkum poukazuje na efektivnost projektů financovaných z OP VK pro školy a školská zařízení.

Jako metoda záznamu dat byl vybrán elektronický záznam dat. Bylo provedeno rozdělení dat pro zpracování kvalitativní a kvantitativní analýzy. Výzkum vychází z relativních četností výskytu zkoumaných jevů, záměrně jsme nepracovali s absolutními hodnotami. Neúplná a nekvalitní (nevěrohodná data, která nekorespondovala s výstupy z analýz dokumentace OP VK) nebyla do výstupů z výzkumné části zařazena.

Základní soubor, na němž byla prováděna zobecnění, jsou základní školy v České republice, mimo města Praha, které byly zveřejněny v „Indikativní tabulce se seznamem příjemců v rámci OP VK“, data platná ke dni 30. 9. 2012, za období vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace od roku 2009 do 30. 9. 2012, dostupné v sekci SF OP VK „Seznam

příjemců“ na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR spadající do Prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání Oblast podpory 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách, Prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání Oblast podpory 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol, Prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání Oblast podpory 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a Prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání Oblast podpory 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání a školská zařízení v České republice, mimo města Praha dle seznamu, poskytnutého Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, odborem CERA MŠMT.

Výzkumná část práce přináší odpověď na otázku, jaká byla očekávání a zda byla splněna a současně také hodnocení úspěšnosti realizace projektů OP VK ve školách a školských zařízeních. Přínos této práce spočívá ve zmapování chyb při realizaci projektů a zjištění chybějících témat v manažerském vzdělávání pedagogických pracovníků.

Práce se zabývá problémy deskriptivními, tj. popisnými a zjišťuje jaké klady a zápory projekty OP VK přinesly do škol a školských zařízení, tedy jak uvádí Gavora, hledá prostřednictvím **výzkumného problému** odpověď na otázku „**jaké to je?**“. Současně jsou řešeny problémy relační (vztahové), tj. ty, které dávají do vztahu jevy nebo činitele.

Kauzálním výzkumným problémem je zjištění, zda je to nezkušenost projektových manažerů, která zapříčiňuje chybovost ve vedení projektů nebo nedostatečná znalost systému čerpání finančních prostředků z fondů EU. Tento typ výzkumných problémů zjišťuje kauzální (příčinné) vztahy. Zjišťuje příčinu, která vedla k určitému důsledku. Zde je použita experimentální metoda – srovnání dvou nebo více skupin, které se liší jedním z jevů.

4.2 Analýza dokumentace ŘO OP VK pro příjemce

Řídící orgán Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) vydává pravidla, postupy a metodické pokyny/dopisy, které jsou pro žadatele o finanční podporu z OP VK a příjemce finanční podpory OP VK závazné, mají sílu právního dokumentu a jejich dodržování je vymahatelné. Konkrétně se jedná o příručky pro žadatele, příručky pro příjemce, metodické dopisy, vzory a formuláře, metodiku monitorovacích indikátorů, studie a analýzy (např. Výsledky analýzy počtu a příčin vzniku podezření na nesrovnalost identifikovaných v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - reportované období 1. 1. 2012 - 30. 6. 2012), konference, prezentace

a semináře ŘO OP VK, nejčastější dotazy a chyby – FAQ – vše on-line dostupné na webových stránkách MŠMT www.msmt.cz.

V rámci počáteční fáze, resp. fáze žádosti o finanční podporu z OP VK je příjemcům dostupná Příručka pro žadatele o finanční podporu z OP VK, která zahrnuje všeobecný přehled o strukturálních fondech EU, politice hospodářské a sociální soudržnosti, jednotlivých operačních programech pro programové období 2007-2013 a vzájemné vazby těchto OP s OP VK, dále podrobnou specifikaci OP VK, týkající se strategie, cílů, finančních alokací, prioritních os a oblastí podpory, včetně implementační struktury. Příručka obsahuje i oblast přípravy, tvorby a hodnocení projektů, včetně tvorby nové žádosti a její předkládání. Zásadní část je věnována právě způsobilým výdajům z pohledu posouzení výdaje, které musí splňovat charakter přiměřenosti, účelnosti a efektivnosti, prokazatelnosti, účelnosti a vzniku uskutečnění. Pro příjemce finanční podpory z OP VK, resp. ty, kterým bylo vydáno a schváleno Rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou vydávány Příručky pro příjemce finanční podpory z OP VK. První verze této příručky byla ŘO OP VK vydána a uveřejněna s platností od 3. 9. 2008. PpP obsahuje několik procesů od rozhodnutí o přidělení finanční podpory, přes procesy a pravidla realizace projektu, včetně partnerství a vzájemných vztahů příjemce podpory a partnera, po procesy a pravidla finančního řízení, jehož velkou částí je kapitola způsobilých výdajů a nezpůsobilých výdajů, dále změn v rozpočtu, účetnictví a dokladování, DPH, příjmů projektu a veřejných zakázek. Metodicky příručka také popisuje pravidla monitorování realizace projektu a zpracování monitorovacích zpráv, formy kontrol a auditů, podmínky publicity a archivace dokladů projektu jak u příjemce, tak partnera.

Veškeré informace, metodiky a materiály pro žadatele a příjemce finanční podpory z OP VK mají za cíl minimalizovat vznik chyb při realizaci projektů a následných možných nesrovnalostí.

Kromě výše uvedených závazných pravidel a metodických pokynů je pro žadatele a příjemce dostupná řada odborné literatury, touto problematikou se zabývající; např. MAREK., KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie.*

Společností HOPE-E.S., v.o.s., divize Euservis.cz byl za období 8. 1. 2009 - 8. 4. 2009 uskutečněn výzkum, zaměřený na zmapování stavu informovanosti potenciálních žadatelů OP VK o možnostech čerpání prostředků Z ESF. Zpráva o hlavních zjištěních projektu „Analýza informovanosti potenciálních žadatelů o možnostech čerpání prostředků ESF v rámci OP VK a o konkrétních postupech při tvorbě a realizaci projektů v rámci OP VK“ ze dne 4. 5. 2009

byla výstupem z tohoto výzkumu pro využití zefektivnění komunikačních aktivit a následnému posilování absorpční kapacity OP VK.⁴⁹

Řídící orgán OP VK zveřejňuje na svých webových stránkách v rámci informovanosti příjemců dokument analyzující nesrovnalosti a jejich příčiny „Informace pro příjemce – nejčastěji se objevující chyby, které mohou být v konečném důsledku vyhodnoceny jako nesrovnalost“. Poslední dostupná verze tohoto dokumentu ze dne 5. 11. 2012 popisuje nejčastěji se vyskytující chyby v příjemcem předkládaných monitorovacích zprávách a žádostech o platbu, které mohou být v konečném důsledku vyhodnoceny jako podezření na nesrovnalost:

- Překročení čerpání položek bez provedení nepodstatné změny či schválení podstatné změny
- Chybný výpočet cestovného
- Překročení jednotkových mezd
- Pochybení ve výběrovém řízení (nedodržení povinnosti sčítání obdobných a spolu souvisejících plnění; uvedení konkrétní obchodní značky; dodavatelem je osoba, která má uzavřen pracovně-právní vztah s příjemcem, a výdaje na něj jsou hrazeny v rámci rozpočtu kapitoly 1 rozpočtu – Osobní náklady; Neprovedené výběrové řízení, pokud Příručka pro příjemce uvádí povinnost, že výběrové řízení v daném případě musí být provedeno)
- Chybný výpočet mezd (výpočet mzdy je proveden ze superhrubé mzdy místo hrubé mzdy; do žádosti o platbu je zařazena i část pojistného, která je zaměstnavateli refundována formou odpočtu od odváděného pojištěného)
- Mylná platba – mylnou platbou se rozumí chybný převod poskytnutých finančních prostředků z projektového bankovního účtu na jiný bankovní účet a jejich navrácení příjemcem na bankovní účet projektu ihned po zjištění tohoto pochybení. Prostředky, dotčené chybným převodem, nejsou uplatněny v žádosti o platbu.
- Z poskytnutých prostředků uhrazeny výdaje nesouvisející s projektem
- Neodevzdání monitorovací zprávy v řádném termínu
- Chybná publicita projektu (např. neuvedení povinného loga na materiálu týkajícího se projektu)

---

⁴⁹ <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/vystup-k-analyze-informovanosti-potencialnich-zadatelu-op-vk>

Součástí dokumentu jsou i doporučení v souvislosti s předcházením vzniku nesrovnalostí všem příjemcům:

- ✓ nastavit si dostatečný kontrolní systém, který zamezí zjevným nesprávnostem a chybám, které často vznikají z důvodu nepozornosti;
- ✓ v případech, kdy si není jist, využít konzultací s poskytovatelem.

Dalším dokumentem, týkajícím se nesrovnalostí identifikovaných v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost je Souhrnná zpráva o nesrovnalostech za reportované období 1. 1. 2012 - 30. 6. 2012, kterou zveřejnilo MŠMT na svých webových stránkách dne 5. 11. 2012. Tato zpráva zahrnuje výsledky analýzy počtu a příčin vzniku podezření na nesrovnalost v rámci OP VK.⁵⁰

Zpráva obsahuje informace o formě zjišťování podezření na nesrovnalost, která jsou ve většině případů odhalována samotnou kontrolní činností útvaru spravujícího daný projekt (např. administrativní kontrolou, veřejnosprávní kontrolou na místě). Některá podezření jsou identifikována na základě dobrovolného přiznání příjemce, kontrolní činností auditních orgánů (např. interní audit, Pověřený auditní subjekt pro OP VK – v současné době již výkon auditu v rámci Auditního orgánu MF ČR), kontrolní činností ŘO OP VK a ostatních kontrolních orgánů.

Nejvyšší podíl podezření na nesrovnalost byl odhalen na grantových projektech Zprostředkujícího subjektu Jihočeský kraj (1,7 %). Naopak nejnižší podíl podezření na nesrovnalost byl zjištěn na projektech technické pomoci ŘO OP VK (0,1 %) a grantových projektech Zprostředkujících subjektů Zlínského a Středočeského kraje (0,2 % resp. 0,3 %).

Co se týká prioritních os, tak nejvyšší míru chybovosti vykazovala první prioritní osa s hodnotou 0,68 %. Vyšší výskyt chyb lze, dle informací ve zprávě, přičíst především skutečnosti, že v prioritní ose 1 je významný podíl příjemců, kteří neměli zkušenosti s čerpáním dotačních prostředků ze SF EU ani nedisponovali volnými finančními prostředky, které by mohli využít ke sjednání poradenské firmy pro zajištění plynulosti čerpání dotace a předejití případným nesrovnalostem, např. základní školy.

Nejnižší míra chybovosti byla vykázána na projektech realizovaných v prioritní ose 4 (0,07 %), což bylo dáno jednak faktem, že tyto projekty jsou realizované v režimu financování ex-post, a jednak vysokými zkušenostmi příjemce s čerpáním dotací.

V rámci analýzy příčin vzniku nesrovnalostí zpráva uvádí, že u 58,3 % nesrovnalostí, které byly doručeny na ŘO OP VK, byla jako příčina vzniku uvedena neznalost pravidel řídicí

---

⁵⁰ <http://www.msmt.cz/file/25282>

dokumentace, především Příručky pro příjemce. Mylné platby, které spadají pod kategorii „subjektivní neúmyslná chyba“, byly jako příčina nesrovnalostí označeny v 31,89 % případů. Třetí nejčastější příčinou vzniku nesrovnalostí byla nedostatečná kontrola na straně příjemce. Ostatní kategorie vykazují velmi malý podíl na vzniku nesrovnalostí.

Závěrem ze zprávy vyplynuly nejčastěji se vyskytující příčiny vzniku nesrovnalostí ze strany příjemců dotací:

- neznalost pravidel řídicí dokumentace, především PpP (58,3 %);
- subjektivní neúmyslná chyba, kam spadají tzv. mylné platby (31,89 %);
- nedostatečná kontrola na straně příjemce (7,43 %).

Co se týká příčin vzniku nesrovnalostí, jejichž výskyt lze do určité míry z pozice řídicího orgánu dále ovlivnit, byla jejich četnost následující:

- složitost řídicí dokumentace (0,58 %) – hlavně v oblasti zadávání veřejných zakázek, prvků povinné publicity a výjimečně i navýšení položky rozpočtu krácené výběrovou komisí;
- nedostatečný popis zásad, postupů a pravidel způsobilosti výdajů v řídicí dokumentaci (0,10 %) - oblast nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek a nesprávném vyplácení odměn zaměstnancům projektu;
- nejednotnost výkladu pravidel OP VK (0,03 %) – oblast uplatňování mzdových výdajů v nesprávné výši.

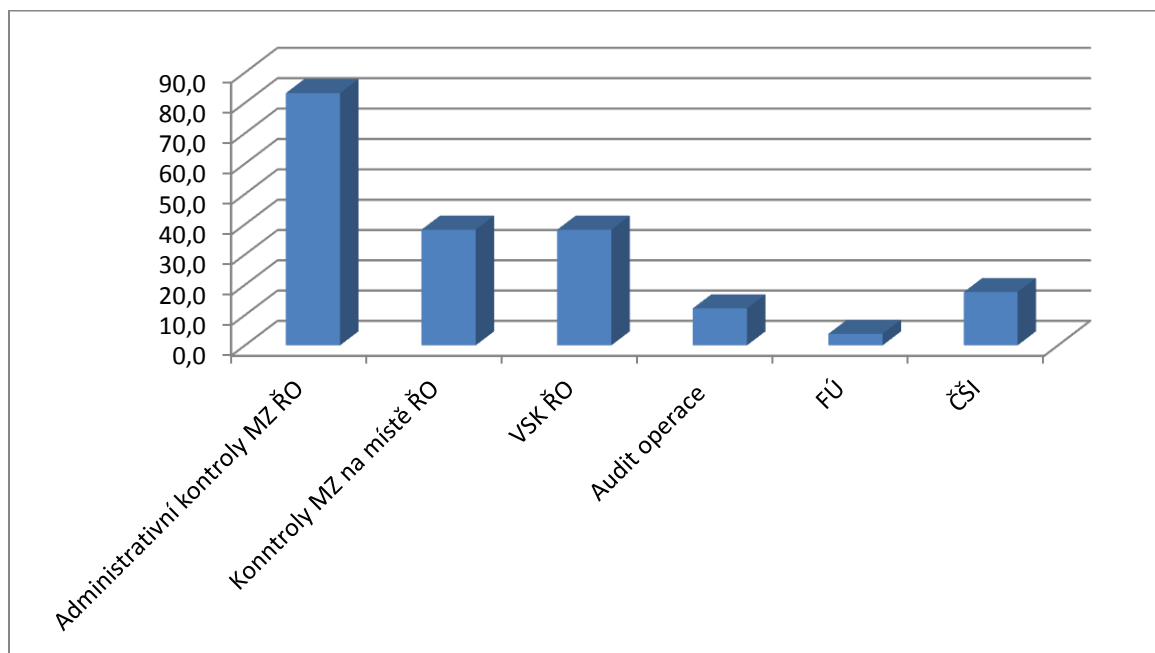
Doporučení pro příjemce ze zprávy vyplývající byla zvýšení povědomí příjemců o pravidlech OP VK, tzn. intenzivní školení příjemců, popř. žadatelů dotace. V souvislosti s tímto lze za jedno z opatření označit projekt „Jak na fondy – Semináře“, který vznikl ve spolupráci Národního orgánu pro koordinaci a jednotlivých řídicích orgánů a má za cíl zajistit vzdělávací semináře pro žadatele a příjemce evropských dotací.

Dalším opatřením realizovaným v souvislosti s výše zmíněnými příčinami vzniku nesrovnalostí byl detailnější a srozumitelnější popis jednotlivých pravidel OP VK uvedených v Příručce pro příjemce. Na tyto problémy reaguje aktualizace PpP - verze 6 zveřejněná v červnu 2012 – např. bližší popis způsobu čerpání osobních nákladů; sdělení, ve kterých případech není možné realizovat investiční výdaje; aktualizace výčtu nezpůsobilých výdajů; zásadní přepracování kapitoly týkající se postupů pro zadávání veřejných zakázek apod.

4.3 Výstupy z dotazníkového šetření

Výstupy z dotazníkového šetření vycházejí ze 131 validních dotazníků. Nejčastěji, tj. v 70,8 %, byl dotazník zpracováván projektovým manažerem, vedoucím projektu, tj. ředitelem školy nebo jeho zástupcem, bylo zpracováno celkem 27,7 % dotazníků.

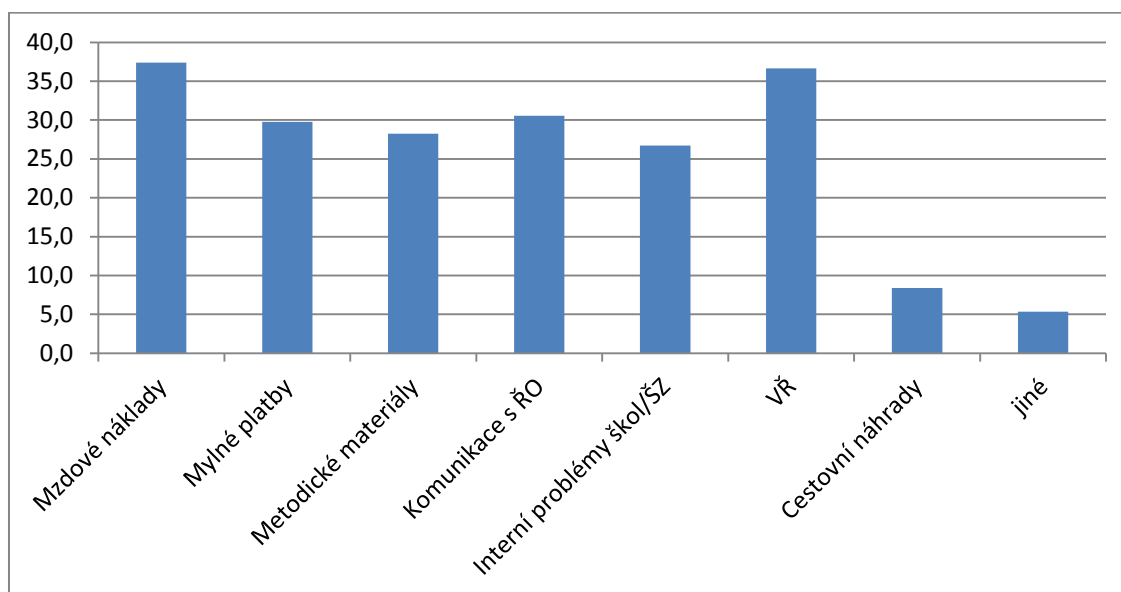
V sledovaném vzorku jsou v nejvyšší míře zastoupeny základní školy, tvoří 62 % hodnoceného vzorku, tuto skupinu následuje skupina základních škol jejichž součástí je mateřská škola, ty tvoří 28,5% hodnoceného vzorku.

Obr. č. 1 Zastoupení kontrolní činnosti u příjemců finanční podpory OP VK

Šetření prokázalo dlouhodobě známou skutečnost, že nejvyšší podíl kontrol v rámci projektů OP VK spadá do administrativních kontrol prováděných řídicím orgánem MŠMT. Administrativní kontrolou monitorovací zprávy již prošlo 83,2 % příjemců z námi sledovaného vzorku. Druhé nejvyšší zastoupení mají kontroly monitorovacích zpráv realizované řídicím orgánem na místě u příjemce, kdy má kontrolní skupina k dispozici veškerou dokumentaci vztahující se k projektu a jeho realizaci a lze podávat i ústní vysvětlení, není však s ohledem na jejich metodickou funkci jejich zastoupení dostatečné. Veřejnosprávní kontroly příjemců poskytovatelem finanční podpory tj. MŠMT jsou prováděny v přibližně stejné četnosti jako ověření monitorovacích zpráv na místě. Jejich zastoupení 38,2 % se může zdát nízké, ale v úvahu je nutné ještě vzít i veřejnosprávní kontroly provedené u příjemců ČŠI, tj. 17,6 %, tyto kontroly vychází ze stejné metodiky, kterou uplatňuje v rámci veřejnosprávní kontroly ŘO OP VK. Zastoupení kontrol ze strany FÚ činí 3,8 %, přičemž jsou

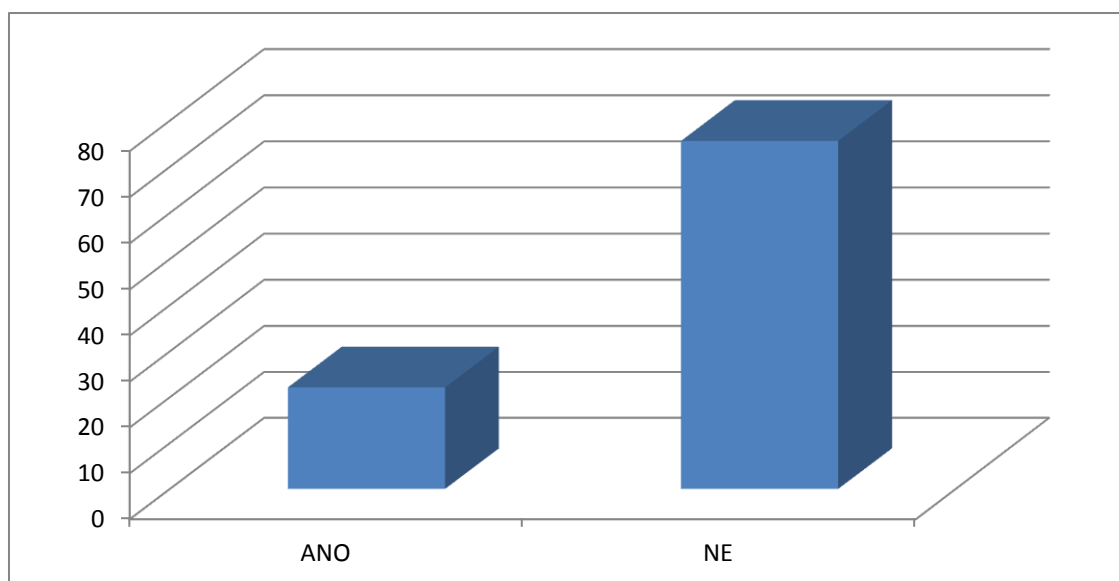
tyto kontroly nejčastěji realizované ve vazbě na zjištění z veřejnosprávních kontrol ŘO MŠMT a ČŠI. S auditem operace má již zkušenost 12, 2 % příjemců.

Obr. č. 2 Oblasti, ve kterých příjemci mají nejvíce problémů

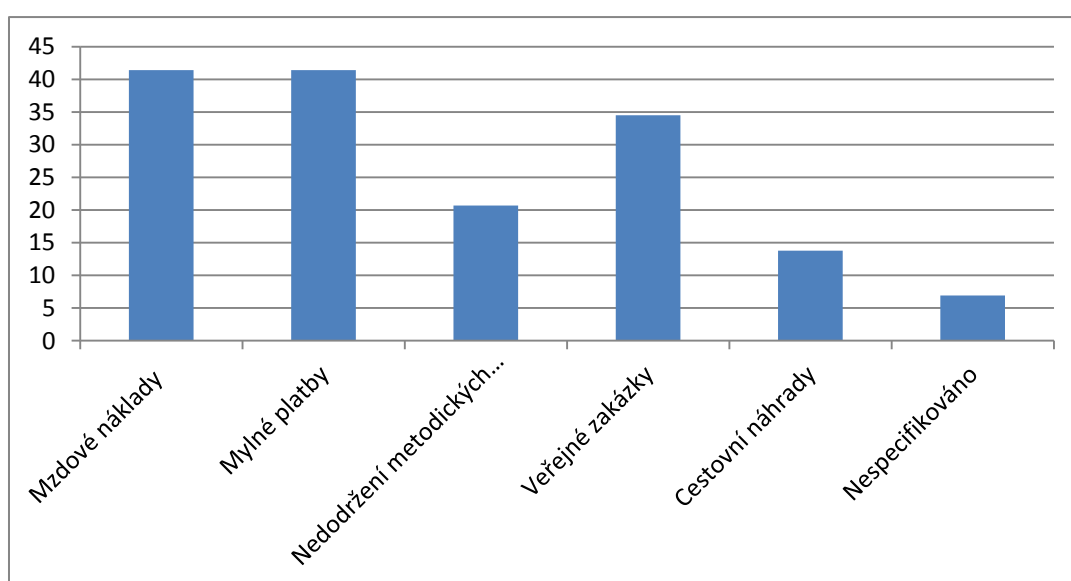
Jako velmi problematické lze bez nadsázky označit vykazování mzdových nákladů. Tato oblast byla jako problematická označena 37,4 % respondentů šetření. Na téměř stejné úrovni, tj. 36,6 %, z hlediska problematičnosti se objevily veřejné zakázky. Mylné platby tj. 29,8 %, metodické materiály MŠMT tj. 28,2 %, komunikace s řídicím orgánem tj. 30,5 % a interní problémy škol tj. 26,7 % jsou školami a školskými zařízeními vnímány na téměř totožné problémové linii. Cestovní náhrady tj. 8,4 % jsou příjemci hodnoceny jako nejméně problémové.

Do sekce „jiné“ tj. 5,3 % spadají jasně definované oblasti, uváděné příjemcem např. pozdní financování ze strany ŘO – vyřizování ŽoP, zdlouhavá administrativa po odevzdání MZ (i 6 měsíců), časté střídání projektových manažerů ze strany ŘO, jejich nejednotnost názorů na zpracování MZ, předfinancování, zpožděné platby, složitá administrativa, nedostatek finančních prostředků z důvodu opoždění kontrol MZ (např. škola si musela vzít půjčku, aby mohla projekt realizovat - došlo ke zpoždění cca 10 měsíců).

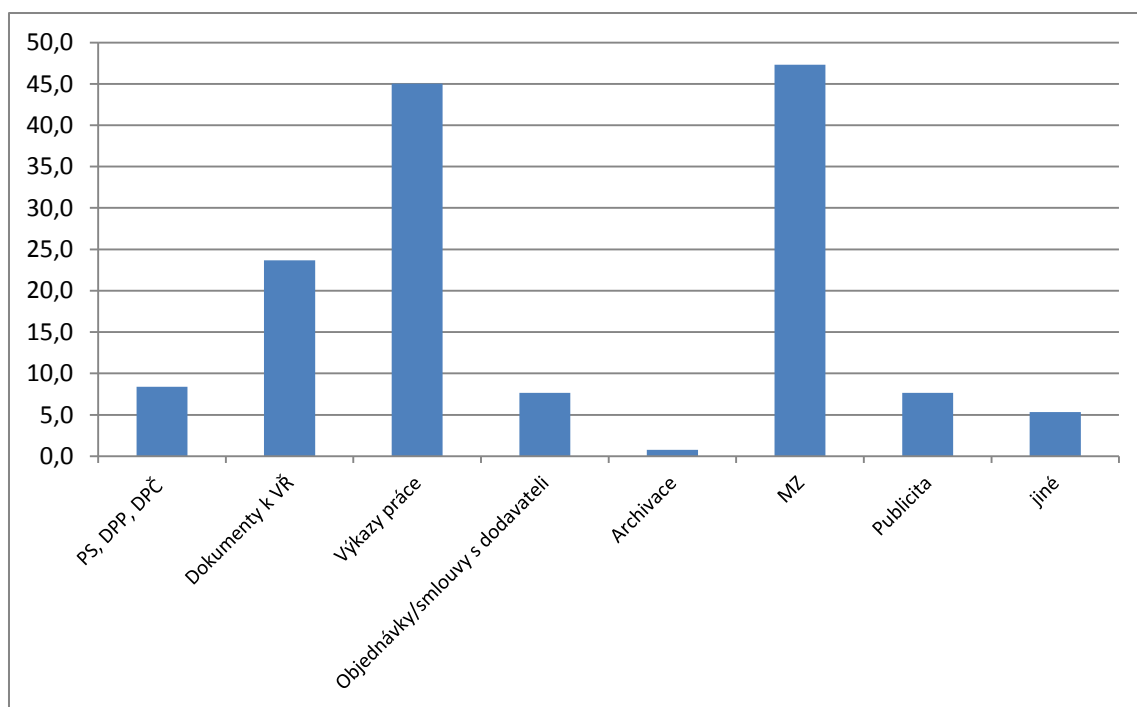

Obr. č. 3 Krácení finančního plánu

Otázka č. 4 Dotazníku byla směřována do oblasti krácení finančního plánu. Jak je patrné z grafu na obrázku č. 3, je zřejmé, že ke krácení finančního plánu u sledovaných příjemců ve většině případů, tj. 75,6 %, nedochází. Čtyři respondenti uvedli, že krácení v jimi realizovaném projektu bylo provedeno opakovaně, ve dvou případech bylo krácení provedeno již dvakrát a ve zbylých dvou případech již třikrát. Krácení finančního plánu bylo prováděno nejčastěji v souvislosti s nesprávně proplácenými mzdovými výdaji, celkem 41,4% případů krácení. V souvislosti s realizací veřejných zakázek uvedlo krácení 34,5 % respondentů. Významně se do krácení finančních prostředků promítly též mylné platby, z tohoto důvodu bylo provedeno 41,4 % krácení, viz graf na obrázku č. 4.

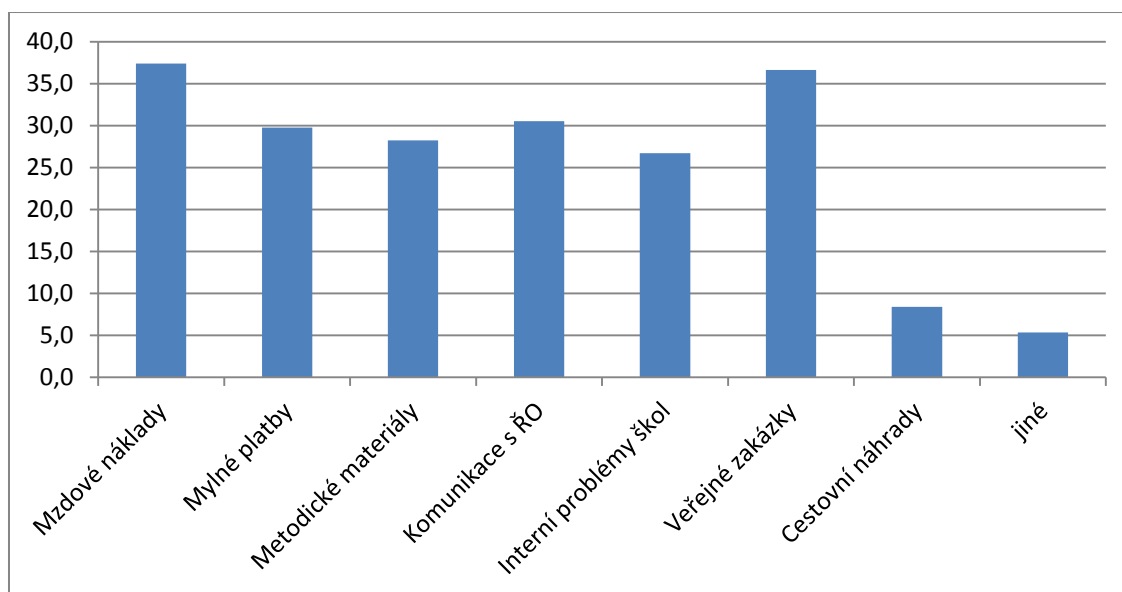
Obr. č. 4. Důvody krácení finančního plánu projektů

Obr. č. 5 Oblasti, kde se vyskytují nejčastější chyby

Otázka č. 3 byla zaměřena na oblasti, ve kterých se, v rámci samotné realizace projektů OP VK, nejčastěji objevují chyby. Oslovenými respondenty byla jako oblast s největším výskytem chyb označena s 47,3 % chybně vyplněná MZ, včetně příloh. Z dotazníku celkově vyplynulo, že složitost a náročnost zpracování MZ je respondenty vnímána jako velmi problémová. Další problémovou oblastí jsou s 45,0 % administrativní nedostatky ve výkazech práce. Hodnoty 23,7 % dosáhla oblast spadající do výběrových řízení, tj. dokumenty k výběrovým řízením neobsahují veškeré informace dle příručky pro příjemce. Oblast uzavírání pracovních smluv, DPP a DPČ dosáhla 8,4 %. Oblast zasahující do veřejných zakázek, konkrétně týkající se objednávek a obchodních smluv, které neobsahovaly povinnost/závazek dodavatele uvádět kontroly a archivaci a chybějící identifikace projektu na dokladech činí 7,6 %. Jak z odpovědí respondentů vyplývá, tak nejmenší podíl chyb tj. 0,8 % se vyskytuje v oblasti archivace.

Sekce „jiné“ s hodnotou 5,3 % byla respondenty přesně formulována, a to následovně: přehlédnuté chybějící datum, zápis z porady, finanční plán - nejasnosti dle metodické příručky; na začátku projektu nedostatečné informace, nebyly ani v Příručce pro žadatele a v Příručce pro příjemce, ohledně zadávání veřejných zakázek např. kvůli výběrovému řízení se sčítají veškeré nákupy např. ICT techniky, jak z provozních peněz školy, jiného projektu, daru atd. a toto je zásadní informace, o které není a nebyla nikde ani zmínka; špatně vydaná osvědčení o absolvování vzdělávací akce a metodické nepřesnosti.

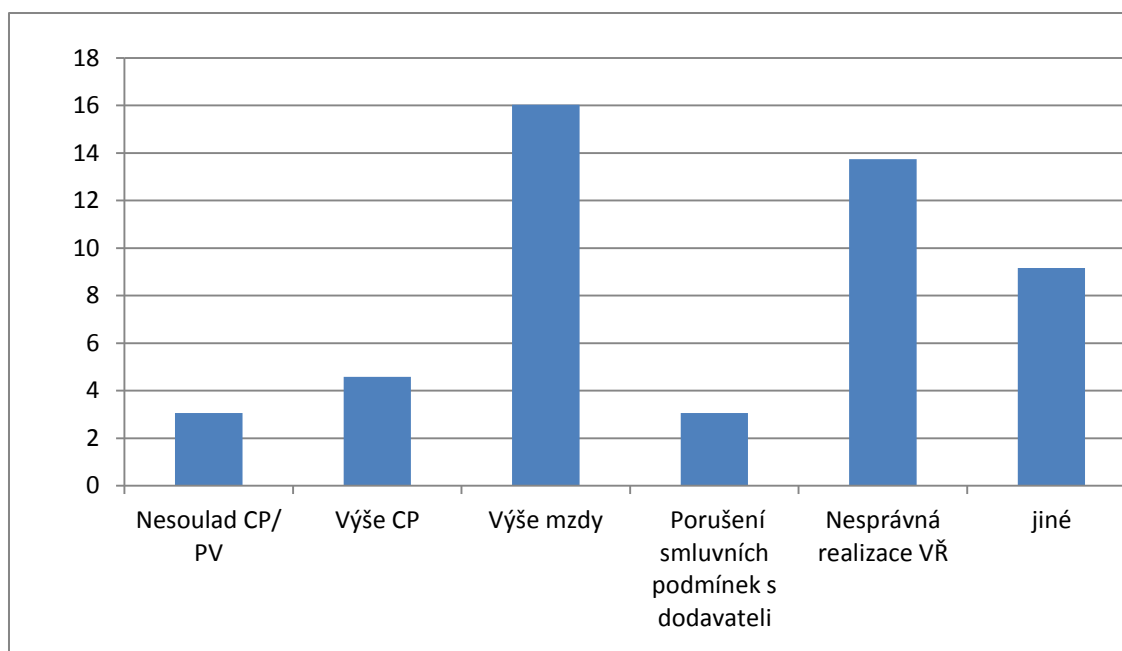

Obr. č. 6 Nejčastěji se vyskytující problémy

Z grafu na obrázku č. 6 je patrné, že za nejčastěji se vyskytující problémy v rámci realizace projektů OP VK školy a školská zařízení považují s dosaženou hodnotou 37,4 % oblast mzdových nákladů a s 36,6 % provádění veřejných zakázek. Následuje s 30,5 % komunikace s řídicím orgánem OP VK a v oblasti provádění plateb s 29,8 % mylné platby. V těsném závěsu jsou s hodnotou 28,2 % metodické materiály, vydávané ŘO OP VK, resp. jejich nejasnost a složitost. Interní záležitosti škol a školských zařízení dosáhly hodnoty 26,7 %. Problémy v oblasti cestovních náhrad byly označeny v 8,4 %.

Odpovědi v rámci možnosti „jiné“ byly respondenty definovány takto: pozdní financování ze strany ŘO – vyřizování ŽoP, zdlouhavá administrativa po odevzdání MZ (i 6 měsíců), časté střídání projektových manažerů ze strany ŘO, jejich nejednotnost názorů na zpracování MZ; předfinancování; zpožděné platby; složitá a náročná administrativa; nedostatek finančních prostředků z důvodu opoždění administrativních kontrol MZ ze strany ŘO OP VK (škola si musela vzít půjčku, aby mohla projekt realizovat, došlo ke zpoždění 10 měsíců).

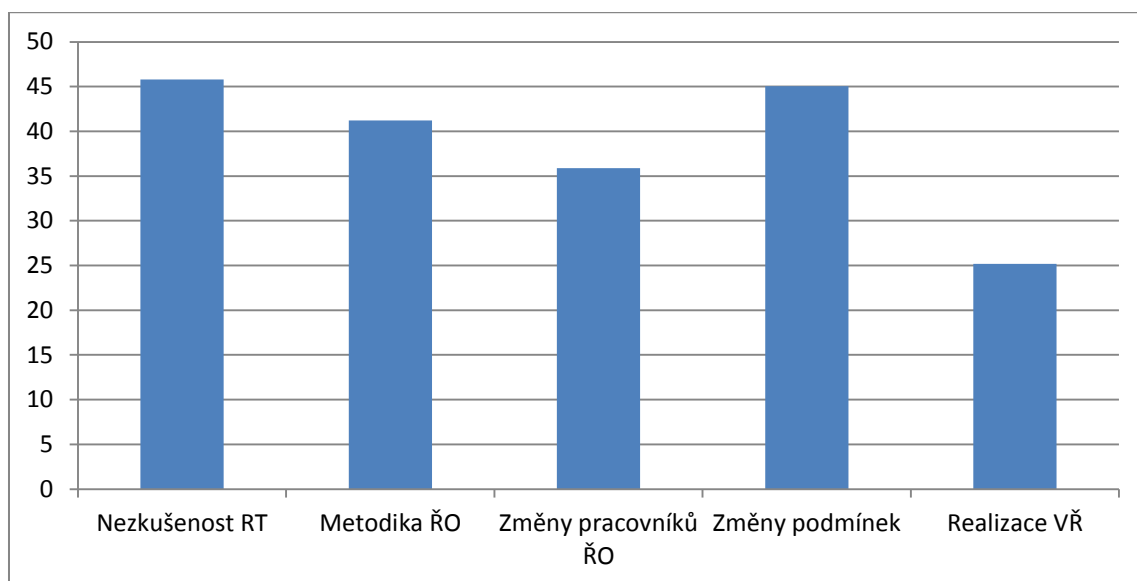

Obr. č. 7 Oblasti nejvyššího výskytu nesrovnalostí

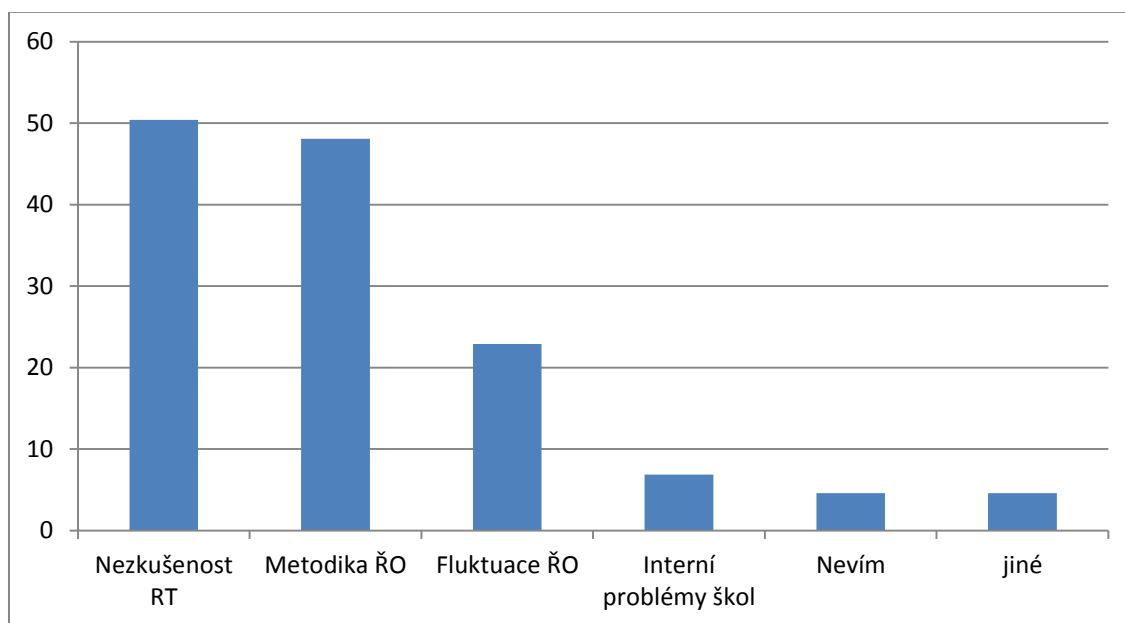
Otázka č. 7 se týkala oblastí výskytu nesrovnalostí. Respondenti uvedli jako nejproblematictější s 16,0 % nesprávně vypočtenou výši mzdy a dále s 13,7 % oblast výběrových řízení, konkrétně nesoulad realizace se zákonem o VZ. Neoprávněné vyúčtování CP (neexistence pracovní smlouvy, nesoulad s výkazem práce) a porušení uzavření smluvních podmínek (smlouvy s dodavateli) dosáhly stejné hodnoty tj. 3,1 %. Chybně stanovená výše cestovních náhrad byla respondenty označena v 4,6 %.

Možnost odpovědi „jiné“ byla zvolena 9,2 % a upřesnění k ní byla příjemci dotace formulována následovně: chybně uvedené monitorovací indikátory; objednávky v posledních dnech projektu nebyly uznány jako způsobilé; odvody SP a ZP; výdaje před ukončením projektu (bez specifikace); investice x neinvestice - pořadí plateb v rámci 1 MZ; mylná platba; předčasné převedení finančních prostředků z projektového účtu na běžný účet příjemce dotace; opožděné dodání MZ.

Za nejčastější důvod vzniku nesrovnalostí (Obr. č. 8) školy a školská zařízení považují v 45,8 % nedostatečnou zkušenost členů realizačních týmů s řízením projektů. Hodnotu 45,0 % dle výzkumu získaly změny podmínek v průběhu projektu plynoucí z příruček a nedostatečné vysvětlení požadavků k monitorovacím zprávám. Nedostatečné metodické vedení ze strany ŘO bylo příjemci dotace označeno v 41,2 % a změny pracovníků ŘO, resp. změny kontaktních osob v 35,9 %. Oblast realizace VŘ, resp. složitý průběh v rámci realizace VŘ dosáhl dle výzkumu hodnoty 25,2 %, viz graf na obr. č. 7. Odpověď „nevím“ zvolilo 0,8 % respondentů. Možnost specifikace v sekci „jiné“ nezvolil žádný z oslovených respondentů.

Obr. č. 8 Nejčastější důvody vzniku nesrovnalostí

Obr. č. 9 Nejčastější důvody vzniku chyb

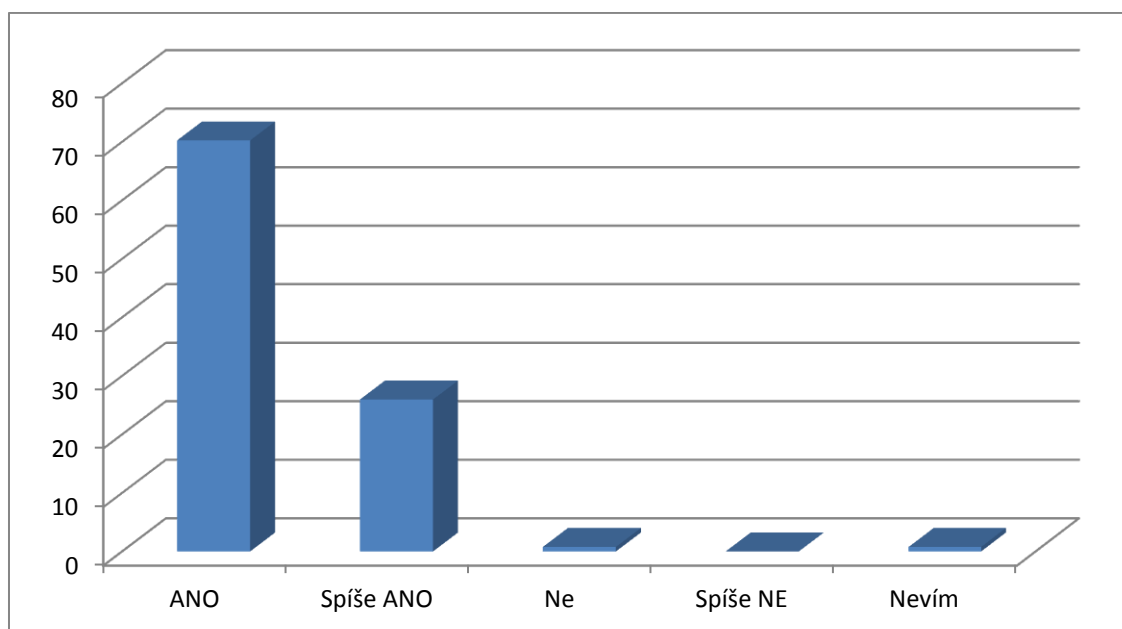
Jako nejčastější důvod vzniku chyb v rámci realizace projektů OP VK byla oslovenými respondenty v 50 % označena nezkušenost RT. S velmi malým rozdílem tj. 48 % bylo označeno nejasné metodické vedení ze strany ŘO. Fluktuační v rámci ŘO byla školami a ŠZ uvedena v 23,0 %. Interní problémy školy byly pro školy a ŠZ vybrány v 6,9 %. Možnost „nevím, nikdo mi nepodal informaci“ byla na stejné úrovni jako možnost „jiné“ tj. 4,6 %.

V možnosti „jiné“ oslovení respondenti uvedli konkrétní problémy: změny v metodikách během projektu - při kontrolách se bere v potaz pouze metodika aktuální; VZ - překročení limitu 199 999,- Kč; rozdílné interpretace ze strany administrátorů ŘO OP VK; nepozornost RT; složité metodické pokyny a změny podmínek a neustále se měnící požadavky na dokladování činností v průběhu realizace projektu.

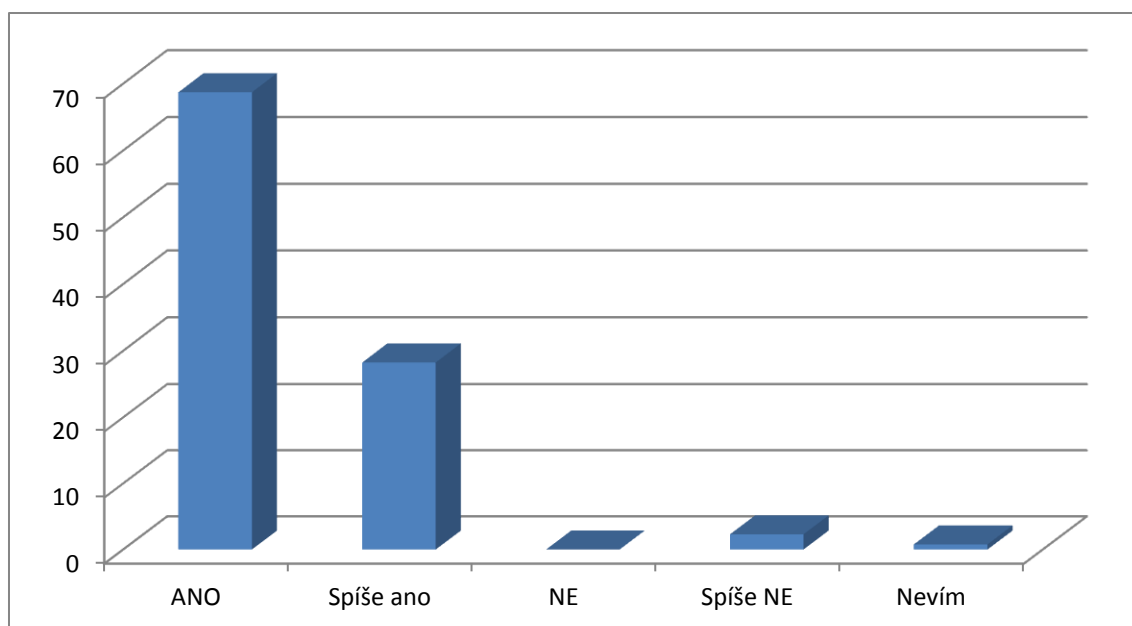
Byly pro námi oslovené školy realizované projekty přínosem? Odpověď na tuto otázku nám dává porovnání odpovědí uvedených v grafech na obrázcích č. 10 a č. 11. Na otázku, týkající se dopadů projektů do činností škol a školských zařízení odpovědělo 70,2 % respondentů kladně, 26,0 % spíše ano. Záporná odpověď se objevila v 0,8 %. Odpověď spíše ne, nezvolil žádný oslovený respondent. Možnost nevím zvolilo 0,8 % dotázaných.

Většina oslovených škol a školských zařízení tj. 68,7 % považuje zapojení do projektů OP VK jako přínosné. Odpověď spíše ano zvolilo 28,2 % a spíše ne 2,3 %. Zápornou odpověď neoznačil žádný oslovený dotazovaný.

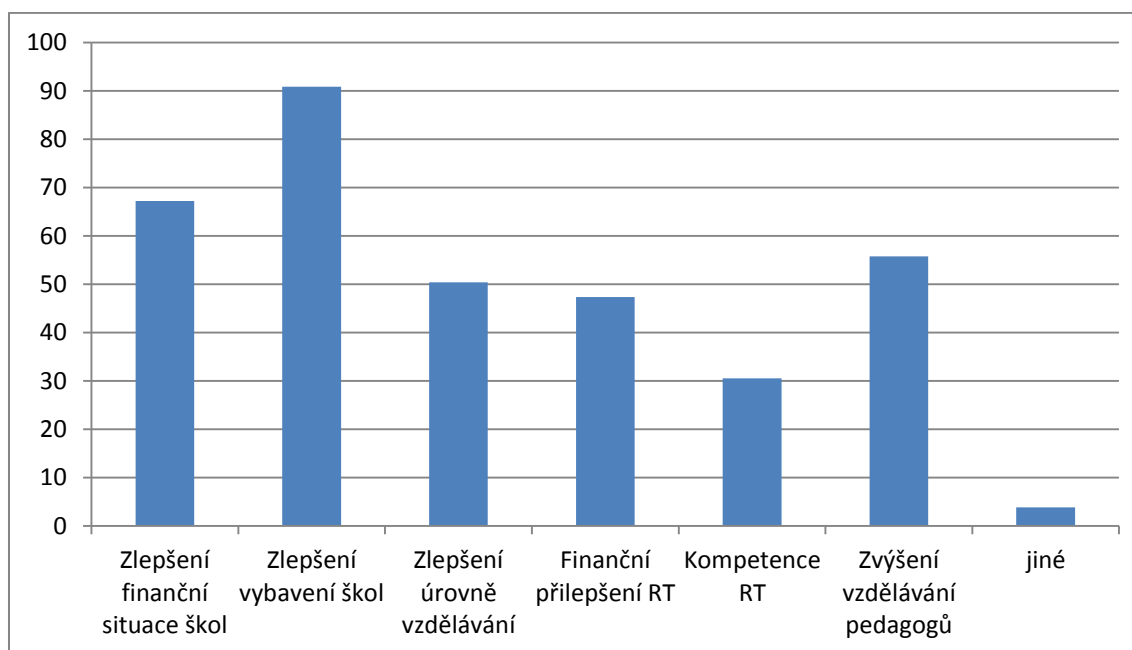
Z dotazníků vyplynulo, že školy a ŠZ i přes nedostatky a chyby hodnotí projektové financování v rámci OP VK kladně a vnímají použití dotačních prostředků pro školy a ŠZ jako přínosné a prospěšné – viz Obr. č. 10 až 12.

Obr. č. 10 Dopady projektů do činností škol/ŠZ

Obr. č. 11 Přínos zapojení škol/ŠZ

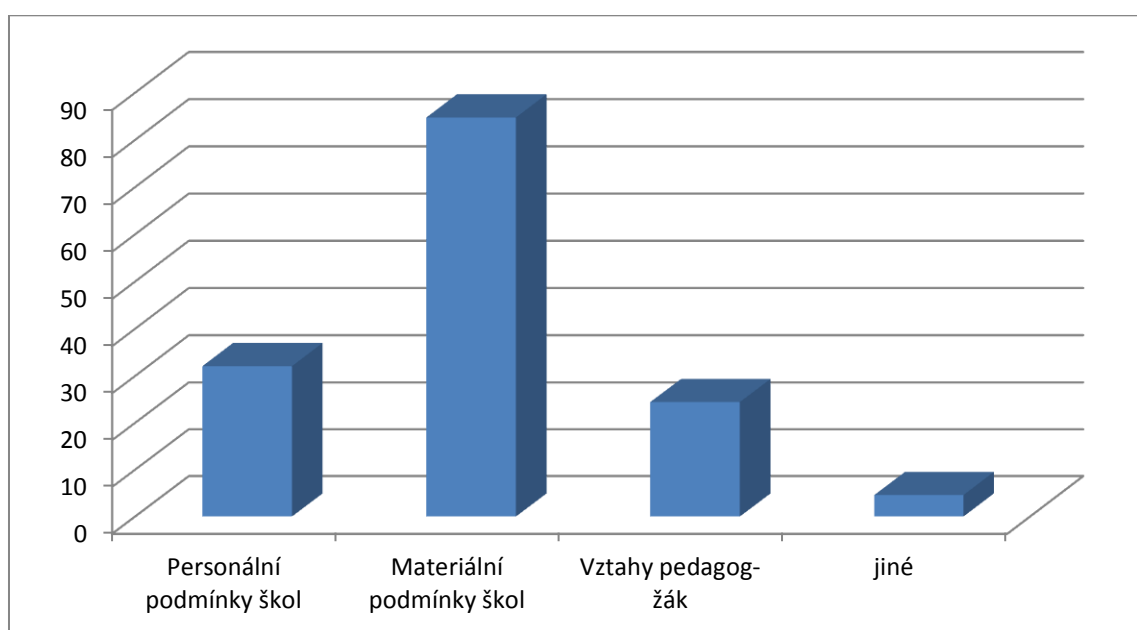
Obr. č. 12 Specifikace přínosů projektů pro školy

Respondenti, kteří odpověděli ano či spíše ano na otázku týkající se přínosu pro školu/ŠZ poté ve svých následných odpovědích vybírali z konkrétních možností pro jejich školu/ŠZ. Jako největší přínos tj. 90,8 % školy a školská zařízení vnímají zlepšení vybavení školy. Zlepšení finanční situace školy považuje za nejvíce přínosné 67,2 % respondentů. Zajištění vzdělávání pedagogů označilo za pozitivní aspekt 50,4 % dotázaných a 55,7 % zvolilo možnost zajištění vzdělávání pedagogů. Jako nejvíce přínosné tj. 47,3 % respondentů

považuje finanční přilepšení členů RT. V 30,5 % byl školami a ŠZ spatřen nejvýznamnější přínos zvýšení kompetencí členů realizačního týmu.

Možnost „jiné“ byla v 3,8 % školami a ŠZ formulována takto: zlepšení péče psychologa a speciálně pedagogické péče; reedukace zdravotního postižení žáků.

Podívejme se nyní na cíle, se kterými školy do realizace projektů OP VK vstupovaly. Kvalitu materiálních podmínek si přálo změnit o 84,7 % dotazovaných škol, kvalitu personálních podmínek poskytovaného vzdělávání 32,1 % respondentů a vztahy mezi pedagogy a žáky 24,4 % respondentů. Odpověď „jiné“ zvolilo 4,6 % oslovených respondentů bez toho, že by uvedly konkrétní specifikaci.

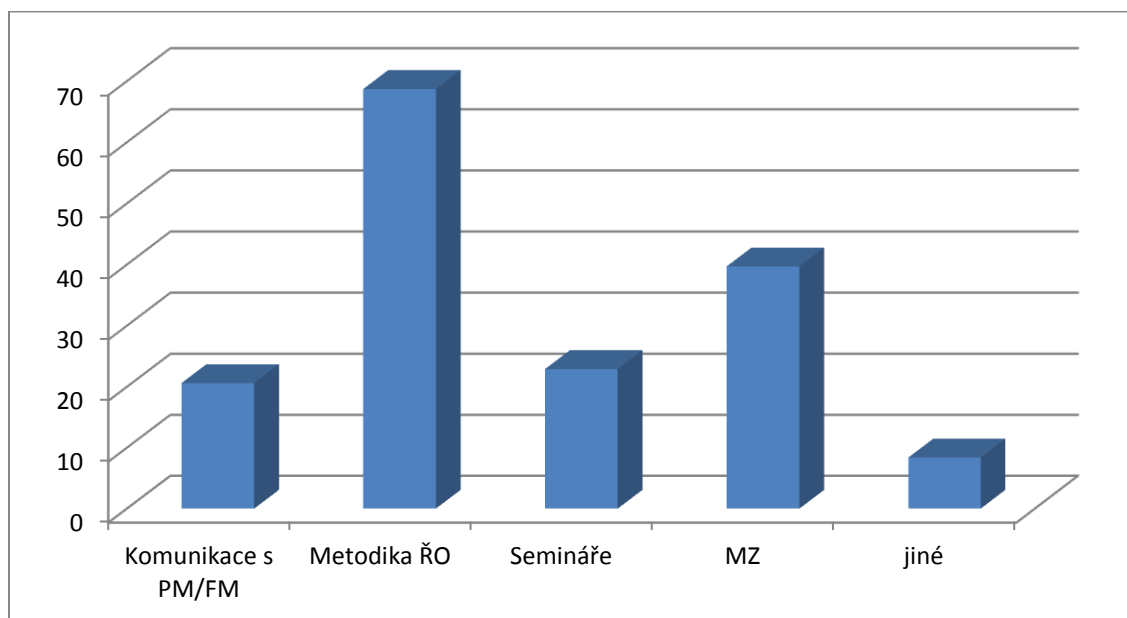
Obr. č. 13 Oblasti, které chtěly školy a školská zařízení prostřednictvím projektů změnit

Porovnáme-li grafy na obrázcích č. 12 a 13 vyplývá, že školám námi sledovaného vzorku se v rámci projektů OP VK podařilo splnit dva zamýšlené záměry, se kterými do realizace projektů vstupovaly. Tím prvním splněným záměrem je zlepšení materiálních podmínek, Druhým pak kvalita personálních podmínek školy, což dokládá specifikace přínosů v oblasti vzdělávání pedagogů. Šetřením se nepodařilo potvrdit ani vyvrátit, zda došlo ke změně vztahů mezi pedagogy a žáky, z dopadů projektů do činnosti škol lze jen dovozovat, že vzdělání pedagogů a zvýšení úrovně vzdělávání, alespoň v části škol, které si tento cíl stanovily, k jeho naplnění došlo.

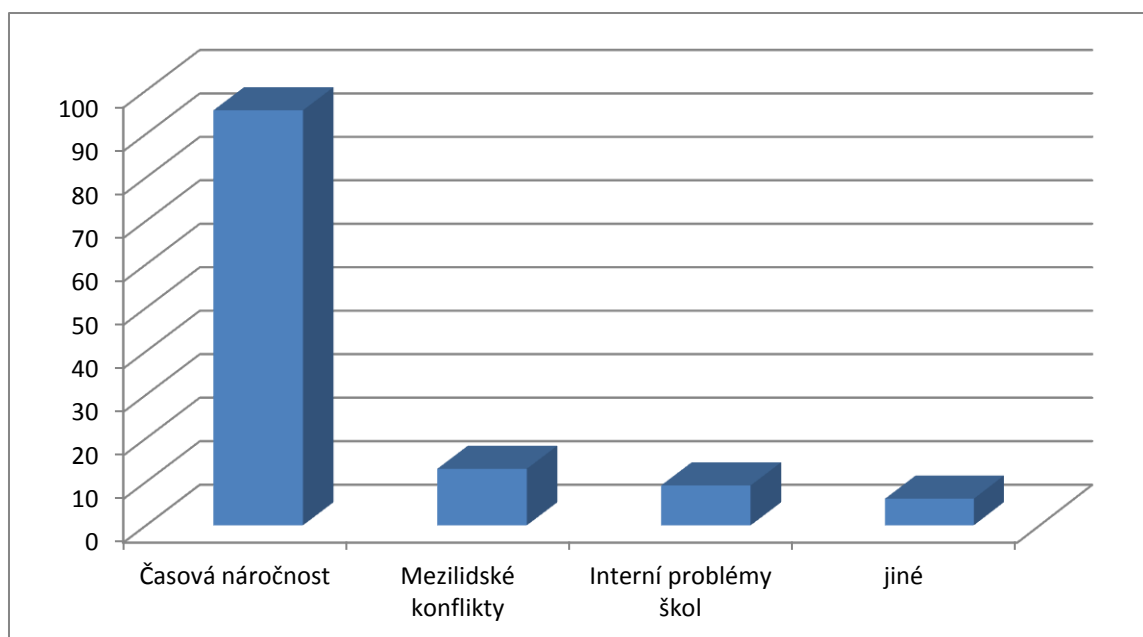
Kdybyste měli možnost cokoliv v souvislosti s realizací projektů změnit, co byste změnili v rámci spolupráce/vedení ze strany řídicího orgánu OP VK?

Na dotaz „Kdybyste měli možnost cokoliv v souvislosti s realizací projektů změnit, co byste změnili v rámci spolupráce/vedení ze strany řídicího orgánu OP VK“ zvolilo 68,7 % respondentů možnost metodické vedení ze strany ŘO a 39,7 % struktura MZ. Komunikaci s PM/FM by rádo zlepšilo/změnilo 20,6 % dotázaných a semináře 22,9 %.

V rámci možnosti „jiné“ zvolilo 8,4 % respondentů s uvedením následujícího: snížení administrativy; úvodní metodické semináře pro RT; zjednodušení příručky pro příjemce; neměnit podmínky v průběhu realizace a vypracovat stručnou a jasnou metodiku.

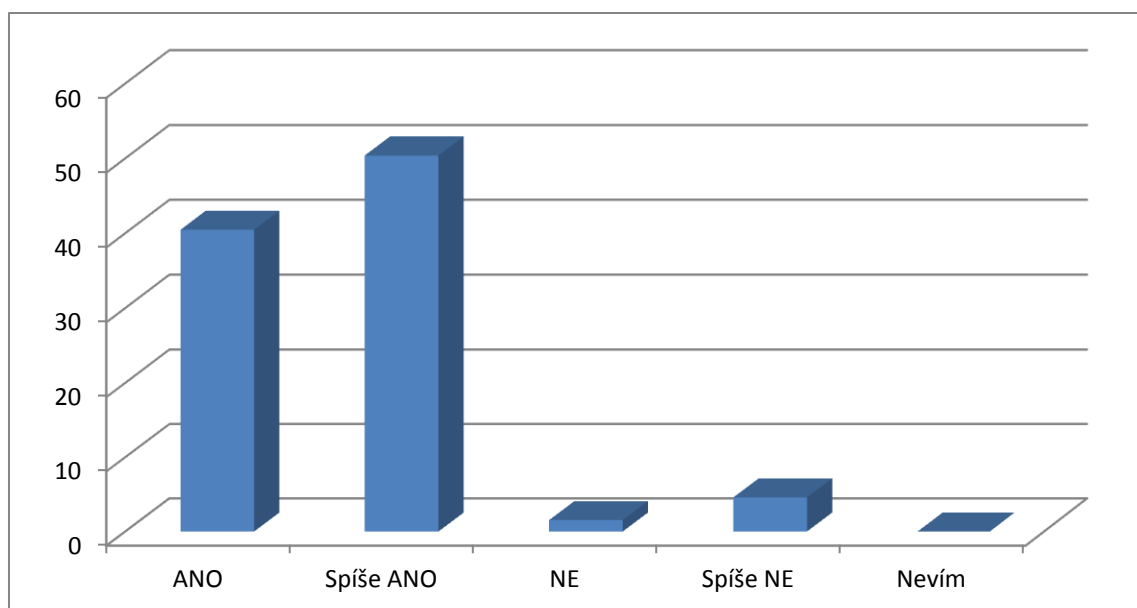
Obr. č. 14 Návrhy změn v rámci spolupráce s ŘO

Obr. č. 15 Zápory projektů

Na otázku „Jaké zápory přineslo zapojení školy/ŠZ do projektů financovaných z OP VK“ zvolila většina dotázaných tj. 95 % odpověď časová náročnost. Mezilidské konflikty dosáhly hodnoty 13,0 % a interní problémy školy ŠZ 9,2 %.

Možnost „jiné“ označilo 6,1 % respondentů a formulaci záporů konkretizovali takto: nejasný výklad pojmů v PpP, časté změny PpP a tím podmínek realizace, změny dokumentů a tiskopisů; problémy s ČŠI, FÚ apod.; příliš velká zodpovědnost ředitele školy; velmi zatěžující realizace, zcela odlišné podmínky, než bylo na začátku slibováno, finanční prostředky získané neodpovídají vynaloženému úsilí; problémy s předfinancováním; přebujelá administrativa, nedostatečné finanční ohodnocení; obava ze sankcí v případě kontrol, nejistota v postupování v průběhu realizace, nedostatečné vedení ze strany ŘO MŠMT; nedostatečné metodické vedení ze strany ŘO OP VK v oblasti finanční; zátěž pro členy pedagogického sboru; neúměrná administrativa.

Obr. č. 16 Splnění účelu

Většina oslovených škol a školských zařízení tj. 40,0 % vnímá zapojení do projektů OP VK jako účelné. Odpověď spíše ano zvolilo 26,0 %. Zápornou odpověď a možnost nevím označilo 0,8 % oslovených. Možnost spíše ne nezvolil žádný z respondentů.

4.4 Porovnání zjištění z analýzy materiálů ŘO MŠMT a dotazníkového šetření

Tabulka č. 1 Příčiny vzniku nesrovnalostí

Příčiny vzniku nesrovnalostí	Dotazníkové šetření	Analýza dokumentů OP VK	Příčiny nesrovnalostí auditních zpráv
Pochybení při realizaci veřejných zakázek	ANO	ANO	ANO
Pochybení v odměňování	ANO	ANO	ANO
Pochybení z důvodu nerespektování/neznalosti řídicí dokumentace OP VK	ANO	ANO	-----
Pochybení z důvodu mylné platby	ANO	ANO	ANO
Pochybení v proplácení cestovních náhrad	ANO	ANO	ANO
Nezkušenost realizačního týmu	ANO	ANO	----

Jako hlavní příčina vzniku nesrovnalostí ze zprávy řídicího orgánu MŠMT je v 58,3 % uváděna neznalost pravidel řídicí dokumentace, především PpP. Druhou příčku obsadily s 31,89 % mylné platby a třetí nedostatečná kontrola na straně příjemce (7,43 %).

Z dotazníkového šetření realizovaného v rámci výzkumné části této bakalářské práce vyplývá, že nejčastější důvod vzniku nesrovnalostí je nedostatečná zkušenost realizačního týmu s řízením projektů (45,8 %) v těsném závěsu se změnami podmínek v průběhu projektu plynoucích z příruček a nedostatečné vysvětlení k MZ (45,0 %). Třetí nejčastější příčinou vzniku nesrovnalostí je nedostatečné metodické vedení ze strany ŘO (41,2 %).

5 Závěry

5.1 Splnění cílů práce a potvrzení hypotéz

Základním cílem práce bylo ověření, zda projekty OP VK řešené školami a školskými zařízeními jsou skutečně pro jejich činnost přínosem. Z výše uvedeného textu výzkumné části je doložitelné, že tento cíl se nám podařilo splnit. Šetření prokázalo, že i přes skutečnost, že dochází k chybám a nesrovnalostem, které mohou mít za následek i finanční korekce, jsou projekty pro školy přínosem. Podíváme – li se na řešení projektů globálně, je projekt vždy pro školu přínosem, neboť řešení projektu přináší pro jeho řešitele nové činnosti, které v běžné práci nekonají.

Naplněním specifického cíle lze považovat tabulku č. 1, ve které jsou pojmenovány příčiny vzniku nesrovnalostí. Dopadem pochybení pak obvykle bývá finanční sankce, v maximální výši chybné částky.

Výzkumným šetřením bylo zjištěno, že školy a školská zařízení hodnotí jako nejvíce přínosné oblasti rozvíjené pomocí projektů OP VK zlepšení materiálového vybavení a finanční situace škol a zvýšení vzdělávání pedagogů.

Vykazování mzdových výdajů a realizace výběrových řízení byly respondenty označeny jako nejproblémovější oblasti.

Jako oblasti s největším výskytem chyb byly respondenty v největší míře definovány chybně vyplněné MZ a vykazování pracovních výkazů.

Záporem, které školám financování projektů z OP VK přináší je téměř ve 100 % časová náročnost. Respondenti jsou dále nespokojeni se složitou administrativou v souvislosti

se zpracováním a administrativou MZ, nejasným výkladem metodických materiálů a vedením ze strany řídicího orgánu, změnami projektového řízení v průběhu realizace atd.

Možné dopady, pokud se realizace projektů školám nevydaří, jsou v největší míře finančního charakteru. Školy musí při neúspěšné realizaci hradit případné finanční rozdíly z vlastních zdrojů.

Potvrzení a vyvrácení hypotéz specifikovaných v úvodu práce:

- A. Projekty řešené školami jsou zaměřeny na zajištění plnění cílů kurikulární reformy počátečního vzdělávání.

Kurikulární reforma předpokládá kvalitní materiální a personální zázemí škol a školských zařízení. Výzkumem se ukázalo, že projekty velkou měrou přispívají ke zlepšení materiálního rozvoje škol i vzdělávání pedagogických pracovníků. Výzkumem se hypotéza potvrdila, neboť projekty EU peníze školám jsou řešeny ve vazbě na kurikulární reformu.

- B. Projekty významně přispívají ke vzdělávání managementu škol.

Tato hypotéza se potvrdila, neboť v 55,7 % oslovení respondenti uvedli, že jako přínos projektů OP VK vnímají zvýšení vzdělávání pedagogů a v nemalé míře i členů realizačních týmů. Projekty ovšem přinesly do škol i spoustu nových problémů v oblastech, se kterými školy neměly předchozí zkušenosti, např. realizace veřejných zakázek a vykazování osobních nákladů. Z tohoto důvodu vzniká nutnost dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a členů realizačních týmů.

- C. Projekty byly přínosem pro rozvoj kompetencí realizačního týmu projektu.

Školy a školská zařízení ne vždy vnímají zvýšení kompetencí realizačního týmu jako přínosné. Výzkumné šetření ukázalo, že zvýšení kompetence členů realizačního týmu školy a školská zařízení hodnotí jako přínos v 30,5 %. Avšak v souvislosti s dalšími poznatky výzkumu (Krácení finančního plánu Obr. č. 3) lze říci, že k rozvoji kompetencí dochází.

- D. Projekty znamenaly pro školu finanční přínos.

Šetřením byla potvrzena pravdivost hypotézy, neboť zlepšení finanční situace školy považuje za nejvíce přínosné 67,2 % oslovených.

- E. Projekty přispěly ke zlepšení materiálního zázemí škol.

Tato hypotéza se potvrdila, neboť jako největší přínos tj. 90,8 % školy a školská zařízení považují materiální zlepšení vybavení škol.

Splnění cílů z pohledu účelnosti v rámci zapojení škol do projektů bylo výzkumným šetřením školami a školskými zařízeními potvrzeno v téměř polovině obdržených odpovědí - viz Obr. č. 16, ze kterého vyplývá, že 40 % respondentů odpovědělo kladně a 26 % spíše ano.

5.2 Závěry a doporučení

Školy a školská zařízení se v rámci čerpání finančních prostředků ze SF EU v programovém období 2007 -2013 mohly a stále ještě v posledních grantových výzvách mohou zapojit do Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost, který byl primárně schválen pro poskytování finančních prostředků školám a školským zařízením do prioritní osy 1-Počáteční vzdělávání, prioritní osy 2-Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj a prioritní osy 3-Další vzdělávání. Dále školy mohly v rámci hl. města Praha čerpat finanční prostředky z OP Praha Adaptabilita a OP Přeshraniční spolupráce se zaměřením na vzdělávání (ČR-Rakousko, ČR-Polsko, ČR-Sasko, ČR-Slovensko)

Analýzy dokumentace a zpráv řídicího orgánu MŠMT i provedené dotazníkové šetření ukazují, že k pochybení dochází v největší míře v 6 hlavních oblastech – viz Tabulka č. 1, s. 63. Z dotazníku dále vyplynulo, že se i dnes, kdy jsou projekty v realizaci již delší dobu, vyskytují školy, které se potýkají s opakujícími se sankcemi. I přes tato úskalí však z šetření vyplývá, že školy vnímají financování činností z projektů SF EU jako přínosné s kladnými dopady do materiálního zázemí škol, vzdělávání a kompetencí pedagogických pracovníků a zlepšení rozvoje škol a školských zařízení a s tím spojené zvýšení kvality výuky. Práce prokázala, že jako nejproblémovější oblasti jsou respondenty vnímány vykazování mzdových výdajů a realizace výběrových řízení.

Jako oblasti s největším výskytem chyb byly respondenty v největší míře definovány chybně vyplněné MZ a vykazování pracovních výkazů. Zároveň, které školám financování projektů z OP VK přináší je téměř ve 100 % časová náročnost. Respondenti jsou dále nespokojeni se složitou administrativou v souvislosti se zpracováním a administrativou MZ, nejasným výkladem metodických materiálů a vedením.

Doporučení pro ŘO OP VK (MŠMT):

- Zjednodušit řídicí dokumentace (primárně v oblasti zadávání VZ)
- Zajistit jednotný výklad pravidel a metodických materiálů OP VK všemi zaměstnanci ŘO i ZS

Věnovat větší pozornost vzdělávání příjemců a jejich metodickému vedení v rizikových oblastech (veřejné zakázky, odměňování, cestovní náhrady)

Doporučení pro Centrum školského managementu UK v Praze:

- Zařazení problematiky veřejných zakázek a osobních výdajů, cestovních náhrad do celoživotního vzdělávání vedoucích pracovníků škol a školských zařízení.
- Zvážit realizaci vzdělávání cíleného na nastavení vnitřního kontrolního systému škol a školských zařízení.

6 Seznam použité literatury

ŠVIRÁKOVÁ, E., DOLEŽAL, J.: *Řízení projektů*. Zlín 2010; Univerzita Tomáše Bati.; 140 s. ISBN 978-80-7318-990-7.

SKOKAN, K.: *Řízení rozvojových projektů v EU: studijní opora k prezenční a kombinované formě studia*; Ostrava, 2007, VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta; 32 l. ISBN 978-80-248-1368-4.

BERGEROVÁ, M.: *Jak (ne)úspěšně řešit projekt*. Praha, 2008, Spiralis., 60 s. ISBN 978-80-903015-6-6.

NAVRÁTILOVÁ, D.: *Projektový a dotační management*. Olomouc 2010, Moravská vysoká škola Olomouc.; 54 s. ISBN 978-80-87240-21-2.

HŘÍCH, J. *Regionální politika jako součást strukturální politiky Evropských společenství*. Praha: Ekonomický ústav AV ČR, 1993. 40 s.

DVOŘÁK, D.: *Řízení portfolia projektů: nejlepší praktiky portfolia managementu*. Brno 2011, Computer Press., 198 s. ISBN 978-80-251-3075-9.

KRÁTKÝ, J., NECHVÍLOVÁ, S., VAISOVÁ, H.: *Partnerské projekty neziskových organizací, příručka dobré praxe*. Pardubice; 2010 Koalice nevládek Pardubicka., 56 s. ISBN 978-80-254-8552-1.

MAREK, D.; KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie – 2. aktualizované a rozšířené vydání*, vydala Společnost pro odbornou literaturu – Farrister & Principal, o. s., 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

VODÁČEK, L.; VODÁČKOVÁ, O. *Moderní management v teorii a praxi*, Praha: Management Press, 2006. 295 s. ISBN 80-7261-143-7.

WOKOUN, R., LUKÁŠ, Z., KOUŘILOVÁ, J. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IFEC s.r.o., 2002. 168 s. ISBN 80-86412-18-0, s. 79.

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: UK Praha, Nakladatelství Karolinum, 2011. 2. nezměněné vydání. 270 s. ISBN 978-80-246-1916-3.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Bratislava, 1999. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.

Výroční zpráva Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost za rok 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/file/22411>>.

Souhrnná zpráva OP VK o provádění finančních kontrol na místě za období 1.1.2010 do 31.12.2010

Výroční zpráva Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost za rok 2011.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/file/22905>>.

Příručka pro žadatele OP VK verze 5, platná od 2.2.2009, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro žadatele OP VK verze 6, platná od 21.10.2009, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro žadatele OP VK verze 7, platná od 10.2.2011, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 1, platná od 3.9.2008, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 2, platná od 15.4.2009, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 3, platná od 21.10.2009, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 4, platná od 30.6.2010, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 5, platná od 9.8.2011, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 6, platná od 29.6.2012, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Příručka pro příjemce OP VK verze 7, platná od 25.10.2012, vydal řídicí orgán OP VK.
Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-pro-zadatele-a-prijemce>>.

Analýza informovanosti potenciálních žadatelů o možnostech čerpání prostředků ESF v rámci OP VK a o konkrétních postupech při tvorbě a realizaci projektů v rámci OP VK, 4. 5. 2009. Dostupné na WWW:

<<http://www.msmt.cz/search.php?action=results&query=anal%C3%BDza+informovano+sti&x=0&y=0>>.

Souhrnná analýza nesrovnalostí - analýzy počtu a příčin vzniku podezření na nesrovnalost identifikovaných v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, reportované období 1. 1. 2012 – 30. 6. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/vysledky-analyzy-poctu-a-pricin-vzniku-podezreni-na>>.

NAŘÍZENÍ RADY o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, Brusel, 6.června 2006. Dostupné na WWW:

<<http://www.msmt.cz/search.php?action=results&query=na%C5%99%C3%ADzen%C3%AD+rady&x=0&y=0>>.

Prováděcí dokument OP VK verze k 13. 12. 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/file/26181>>.

Programový dokument pro Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost schválený Usnesením vlády č. 1302 ze dne 15. listopadu 2006 a Evropskou komisí dne 12. října 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy>>.

Manuál OP VK pro programovací období 2007 – 2013.

Dokument PDF Ministerstva práce a sociálních věcí Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013, Verze červenec 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.mpsv.cz>>.

WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006>>.

WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>>.

WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/EU>>.

WWW:<<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/link-dossier/implementacni-struktura-evropskych-fondu-v-cr-a-role-nok-000090>>.

7 Seznam zkratk

ČŠI	česká školní inspekce
DPČ	dohoda o provedení činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
EHS	evropské hospodářské společenství
EK	evropská komise
ERDF	evropský fond pro regionální rozvoj
ES	evropské společenství
ESF	evropský sociální fond
EU	evropská unie
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
FÚ	finanční úřad
ICT	informační a komunikační technologie
IPn	individuální projekt národní
LZZ	lidské zdroje a zaměstnanost
MŠMT	ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	monitorovací zpráva
MŽP	ministerstvo životního prostředí
NNO	nestátní nezisková organizace
NSSR	národní strategický referenční rámec
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OPPA	operační program Praha-Adaptabilita
OP VK	operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost
PpP	příručka pro příjemce
ROP	regionální operační program
ŘO	řídící orgán
RT	realizační tým
SF	strukturální fond
ŠZ	školské zařízení
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola

VŘ	výběrové řízení
VZ	veřejná zakázka
ŽoP	žádost o platbu

8 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Dotazník

Dotazník k bakalářské práci

Tento dotazník je sestavený za účelem sesbírání materiálů k bakalářské práci na téma „Dopady projektů financovaných z OP VK do činností škol a školských zařízení“.

Dotazník, prosím, vyplňujte zakřížkováním grafického symbolu před možnostmi.

Úvod

---

1. Jaký typ školy zastupujete?

- Základní škola
- Neúplná základní škola
- Základní škola a mateřská škola
- Malotřídka
- Školské zařízení
- Školní družina a školní klub je součástí ZŠ
Pokud jste na tuto otázku odpověděly kladně, odpovězte, prosím, zaškrtnutím volby ANO/NE, zda má projekt dopad do jejich činnosti:
ANO NE
- Školní družina a školní klub není součástí ZŠ

2. O jaký typ projektu se v rámci Vaší školy jedná?

- EU peníze školám
- Grantový projekt
- IPn
- Žádný – v naší škole/ŠZ není projekt realizován

V případě, že jste zvolil/a poslední odpověď, ukončete, prosím, vyplňování dotazníku.

Děkuji Vám za ochotu a čas.

3. Jakou funkci v rámci projektu OP VK zastáváte?

- Projektový manažer
- Finanční manažer

- Vedoucí projektu*
- Účetní*
- Asistent/ka*
- Jinou:.....*
.....

4. ***Jak dlouho se touto činností zabýváte? (délka praxe v této činnosti). Napište, prosím, do obrazce číselnou hodnotu.***

Dotazník

---

1. **Jaké kontroly projektů byly ve vaší škole/školském zařízení doposud realizovány? *Prosím zaškrtněte:***

- Administrativní kontroly monitorovacích zpráv**
- Kontroly monitorovacích zpráv na místě**
- Veřejnosprávní kontrola ŘO**
- Audit operace**
- Kontrola finančního úřadu**
- Kontrola České školní inspekce**

2. **Jaké problémy v rámci realizace projektu OP VK jste řešil/a?**

- Mzdové náklady**
- Mylné platby**
- Metodické materiály**
- Komunikace s ŘO**
- Interní záležitosti školy**
- Realizace veřejných zakázek**
- Cestovní náhrady**

Jiné:

.....
.....

3. Jaké jsou nejčastější chyby v souvislosti s realizací projektu, které vám byly vytýkány kontrolou nebo auditem?

Uzavřená pracovní smlouva, DPP, DPČ nespĺňuje požadavky PpP

Dokumenty k VŘ neobsahují veškeré informace dle PpP

Administrativní nedostatky ve výkazech práce

Objednávky a obchodní smlouvy neobsahovaly povinnost/závazek dodavatele, týkající se kontroly a archivace

Nedostatečná archivace

Chybně vyplněná MZ včetně příloh

Chybějící identifikace projektu na dokladech

Jiné:

.....
.....

4. Došlo ke krácení finančních prostředků, poskytnutých z OP VK (snížení požadované částky v ŽOP)?

NE

ANO

Nastala tato situace více než jednou za dobu trvání projektu? Uved'te, prosím, počet: .....

5. V jaké oblasti se nesrovnalosti vyskytují?

- Neoprávněné vyúčtování CP (neexistence pracovní smlouvy, nesoulad s výkazem práce)
- Chybně stanovená výše cestovních náhrad
- Nesprávně vypočtená výše mzdy
- Porušení uzavření smluvních podmínek (smlouvy s dodavateli)
- VŘ nebyla realizována v souladu se zákonem o veřejných zakázkách
- Jiné:

.....
 .....

6. Z jakého důvodu podle Vás dochází ke vzniku chyb?

- Nezkušenost RT
- Nejasné metodické vedení ze strany ŘO
- Fluktuace v rámci ŘO
- Interní problémy školy
- Nevím, nikdo mi nepodal informaci
- Jiné:

.....
 .....

7. Z jakého důvodu podle Vás dochází ke vzniku nesrovnalostí?

- Nedostatečná zkušenost členů RT s řízením projektů
- Nedostatečné metodické vedení ze strany ŘO
- Neustálé změny pracovníků ŘO (změny kontaktních osob)
- Změny podmínek v průběhu projektu plynoucích z příruček a nedostatečné vysvětlení požadavků k monitorovacím zprávám
- Složitý průběh v rámci realizace VŘ

Jiné:

.....
.....
.....

8. Je zapojení vaší školy/školského zařízení do projektu/ů OP VK pro školu přínosem?

ANO

SPÍŠE ANO

NE

SPÍŠE NE

NEVÍM

9. Pokud jste na otázku č. 9 odpověděl/a ANO nebo SPÍŠE ANO specifikujte, co vnímáte jako přínos projektu/ů pro vaši školu/školské zařízení:

Zlepšení finanční situace školy

Zlepšení vybavení školy

Zajištění vzdělávání pedagogů

Zlepšení úrovně vzdělávání

Finanční přilepšení členů realizačního týmu

Zvýšení kompetencí členů realizačního týmu

Jiné:

.....
.....

10. Jaké zápory podle Vás přineslo zapojení školy/školského zařízení do projektů, financovaných z OP VK?

Časová náročnost

- Mezilidské konflikty
- Interní problémy školy/ŠZ
- Jiné:

.....
 .....

11. Co byste chtěli zlepšit/změnit v rámci realizace projektu na Vaší škole?

- Kvalitu personálních podmínek školy
- Kvalitu materiálních podmínek školy
- Vztahy mezi pedagogy a žáky
- Jiné:

.....
 .....

12. Kdybyste měli možnost cokoliv v souvislosti s realizací projektu/ů změnit, co byste změnili v rámci spolupráce/vedení ze strany řídicího orgánu?

- Komunikace s PM/FM
- Metodické vedení ze strany ŘO
- Semináře
- Struktura MZ
- Jiné:

.....
 .....

13. Má realizace projektu dopady do činností školy/ŠZ?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- NE
- SPÍŠE NE
- NEVÍM

14. Splňuje podle Vás financování projektu z OP VK účel, ke kterému byl určen?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- NE
- SPÍŠE NE
- NEVÍM

Velmi Vám děkuji za ochotu při vyplňování dotazníku, za Vaše názory a za Váš čas, který jste tímto strávili.

Klára Homolová
e-mail: vyzkumne.setreni@email.cz
Pedagogická fakulta UK Praha
Centrum školského managementu